

Curentul

Director: PAMFIL ȘEICARU

Redacția și administrația

București, Bulevardul Elisabeta No. 8

TELEFON 312/20

LA RASPANTIE

Din înaltele cabinete, unde, la adăpostul unor duble, capitate, se fac orânduiri politice ale acestei țări eminamente constituționale, — au pornit iarăși vechile zvorniri de întovărire între partidul liberal și partidul național-jărnesc.

Oameni grași și bine informați din imediata apropiere a guvernului sunt gata să-și șoptească în taină, ceea ce au mai șoptit la o sută de ani înaintea ta, ceea ce vor șopti la o sută de ani după tine.

—Alba-Iulia va fi un bluff... Național-jărnescii își vor da seama, după Alba-Iulia, că nu pot veni la guvern pe calea aceasta. Atunci, înțeleși, putem sta de vorbă...

Înlocuiri cu un zămbet și trei te trezi puncte care încheie fraza de mai sus și vezi aceeași întocmai!

Nu este întâia oară, când asemenea șopte pornesc din tainice convorbiri și străbat căfeneaua politică, clubul și strada. Sunt abia câteva zile de când, chiar în acest loc, însemnam câteva gânduri în marginea schimbării de tactică a partidului liberal față de opoziția național-jărnescă, tactica prigonirii a fost înlocuită cu tactica moneliei. Întrebam atunci: va rezista partidul național-jărnesc acestei noi tactici — mult mai abilită, mult mai primejdioasă — cu aceeași îndărățire, cu care a rezistat prigonirilor de până acum?

Însemnările noastre de zilele trecute obțin, dela evenimentele, o vigoare de adevărate. Guvernul își precizează zi cu zi noua tactică. Partidul național-jărnesc, care până acum — abia își putea publica cele mai anodine manifeste — este, astăzi, liber să-și aducă naurea dela Alba-Iulia, liber să-și jănească în această zi încă cinci adunări în cinci mari centre ale țării, liber să spună în manifestele sale mai crude, cele mai aspre, cele mai dureroase adevăruri.

Omul grav și bine informat, din imediata apropiere a guvernului, își va spune surâzând cu superioritate:

— Ei și? — Problema grea, problema zdrobită pentru partidul național-jărnesc! Acest ciuic, „ei și?” încheie tragicul situației acestui partid. S-a anunțat Alba-Iulia, dar — când îi întrebai pe național-jărnesci ce vor face în cetatea încoronată, își răspundea cu certitudine:

— Nu vom ajunge până la Alba-Iulia! Între timp, guvernul va cădea...

Iată însă, că partidul național-jărnesc a ajuns la Alba-Iulia. Ce va face acest partid în adunarea pe care au anunțat-o de atâtea vreme și pe care au înconjurat-o cu un știu ce aureolă de tainice dezlegări?

Va fi Alba-Iulia un nou prilej de reeditare a acelorași impresii, născute cereri de reîntrire în legalitate? Va fi, poate, mai mult decât atât? Și într-un caz și în altul, partidul național-jărnesc nu a soluționat problema.

Acesta este raționamentul pe care și-l face politicianul liberal, ludrețist sau nu, — în vremea să discutăm. În orice caz, prin autorizarea adunării dela Alba-Iulia guvernul a împins partidul național-jărnesc să tragă ultimele concluzii ale atitudinii de până acum.

Iată în ce constă gravitatea momentului actual.

Guvernul însă, privind lucrurile cu ușurința care-l caracterizează, se bizue pe demoralizarea ce va urma în rândurile național-jărnescilor, pentru că — îndată după aceea — să repete oferta de colaborare sau, cel puțin, de înțelegere.

Nădăjdum — și atitudinea dărilor de până acum a național-jărnescilor ne dă dreptul să nădăjdum — că și de data aceasta încercarea liberală se va lăsa de aceeași hotărâre împotriva.

Iar pe credința lor, național-jărnescii sunt ultima rezervă a acestui popor degustat de vechile sisteme ale politicianismului curent. Frunțașii acestui partid firește că nu vor dezlini, Duminică, ura maselor populare.

Dimpotrivă. Suntem încredințați că vor pune întregul lor prestigiu zăgaz în fața clocotului de nemulțumiri obștească. Și tot astfel, suntem încredințați că nu vor accepta nici o tranzacție cu guvernul. Între răstăcirile revoluționare, pe care generalul Averescu — acest etern pândar al cașurilor de represiune — le doarește apăsător pe o ultimă salve: și între tranzițiile cu guvernul, pe care d. Vintilă Brătianu le urmărește cu stăruință, dăse bine cunoscută, există — pentru partidul național-jărnesc — o cale mijlocie — singura înțeleaptă, singura folositoare, calea pe care a mers până acum și dela care nu are cuvântul să se abată.

Tara așteaptă dela acest partid altceva decât semnalul dezlănțuirilor de furtuni și altceva decât privescile jălnice a capitulărilor oportuniste.

Iată așteaptă — nu nimicirea tiparelor încheiate până astăzi; nici integrarea acestui nou suflu de viață în aceste tipare. Ci îndreptarea lor, pe cale pacinică, așa cum o răvinește, așa cum o vestește partidul însuși. Viața nouă — da. Dar viața nouă nu înseamnă nici colaborări pregătite în tainice saloane; nici nimiciri săvârșite în clipe de ură colectivă. Viața nouă înseamnă înțelegerea liniștită a ceea ce fost rău până azi, menținerea hotărâtă aceea ce s'a dovedit bun și adăugirea cumințe a ceea ce a lipsit. Această operă complicată, dar fecundă nu se poate săvârși nici sub tumultul străzii doșcătore, nici în tranzițiile colaborărilor oportuniste. Această operă nu se poate săvârși decât printr-o guvernare slobodă de orice zgară, dar — în același timp — scutită și de amenințările valurilor învârmășite.

Și putem spune că partidul național-jărnesc este adanc pătruns de acest adevăr.

Lucullus

Excomunicarea studențimii

Studențimea din țară a fost oprită să participe la serbările unirii Basarabiei. Am citit cu mâhnire comunicatul Unirii studenților creștini din România, prin care tineretul protestează împotriva stupidei măsuri și trimite de departe salutul românesc înălțat la aniversări.

E, mi se pare, întâia oară când se exclude studențimea dela o manifestare națională. Cum vine asta, ce sens are, numai d. rector Pangrățiu, înolind inițiator al interdicției, poate ști. Și cum dumezeului nu vorbește și nu dă explicații, dar lucrează destul pe din dos, noi nicidecum nu vom ști. Dumezeului și ei cei dela cari, s'jetic și slugă bine răsplătită, a primit ordinul și l-a executat întocmai. Sunt de părere, pentru această nouă ispravă, să se mai dea bătrânului isprăvic universitar încă un consiliu de administrație.

Dar punând chestiunea cum trebuie, adică deasupra capului d-lui Pangrățiu, ce interes va fi avut guvernul să nu participe studențimea? În ajunul serbărilor doar era foarte îngrijat dacă va participa sau nu public suficient pentru a da amplea serbării. În temerea aceasta de izolare, ar fi avut în studențime un concurs entusiast și neprecupețit pe care suflul tineretului generos îl dăruiește marilor momente naționale. Iar „vitorul” ar fi scris a doua zi, cu obșnuită obiectivitate și corectitudine, că d. Vintilă Brătianu a fost acclamat la Chișinău ca un idol al tinerimii. În orice caz, scutită judecată: să protestezi și să te lamentezi că național-jărnescii nu participă la serbări și în același timp să interzici studențimii participarea!

Dar cine vrei să participe la serbările acestui popor decât în primul rând generația nouă care să-și scalde sufletul în marea lumină a solidarității naționale și să oibze la sfânta amintire a morților cari îniașă în aceste zile de evocare? O sărbătoare națională e o înaltă lecție de patriotism, e sensul etic al unei fapte din trecut capabil să dilate și să multiplie noile energii intelectuale și sufletești ale țării. A exclude tineretul dela împărtășirea misterioasă și însuș sufletul patriei este egal cu un atentat la constituția națională. Cine vrei să facă aceste serbări? Jandarmii și agenții electorali? Nu vă gândiți ce se petrece în sufletul acestei tinerimi când se vede excomunicată ca cel din urmă ticălos dela altarul unde orea să cadă în genunchii? Cu ce a greșit ea față de țara pe care și-o iubeste, ca singură să fie alungată dincolo de zidul cetății în sărbătoare?

Nu știm a cui a fost această necrociată idee. Dar, d. Pangrățiu e cel care a executat-o. S'o suflinim cu greață ce fi-o provoacă săvârșurile morale.

Nichifor Crainic

Ce va fi mâine, la Alba Iulia

Pronosticuri raționate. — Declarațiile d-lui Iuliu Maniu Rezoluțiile adunării dela București.

Faptul senzațional al situației actuale este azi, cu douăzeci și patru de ore înainte de adunarea dela Alba-Iulia, nimeni, dar absolut nimeni, afară de un număr restrâns de conducători ai partidului național-jărnesc, nu știe ce se va petrece în adunările de mâine, ce rezoluții se vor lua, ce repercusiuni imediate sau târzii poate avea ziua de 6 Mai asupra situației politice generale.

Deaceia, întrebarea, care se află azi, pe toate buzele, este: ce va fi mâine, la Alba-Iulia?

Firește nu putem nici noi profetiza. Iar stricta discreție, cu care național-jărnescii își învalăie de astădată acțiunea, ne oprește dela avansarea oricărei informații. Toți unele pronosticuri se pot face, și anume, pe baza declarațiilor oficiale ale partidului național-jărnesc și ale șefilor lui în și dela adunarea dela București până acum.

RENUNȚAREA LA ACTIVITATEA POLITICĂ

Din aceste declarații, reies în primul rând, că:

a) Adunarea dela Alba

Iulia nu mai face parte din lupta politică a partidului național-jărnesc, această luptă fiind abandonată odată cu întrunirea dela București.

b) Adunarea dela Alba Iulia este sfârșitul campaniei de răsturnare împotriva guvernului liberal.

Nu trebuie să uităm că adunarea dela Alba-Iulia a fost convocată în ziua de 19 Martie, ca replică la răspunsul dat d-lui Maniu de către Regentă și judecat ca nesatisfăcător de către partidul național-jărnesc.

Luni, 19 Martie — în ziua doua a adunării dela București — d. Maniu a declarat la Dacia:

„Ca răspunsul Regentei să nu întârzie mai mult, vom convoca adunarea dela Alba Iulia”.

Iar punctul III al moțiunii, votată în aceeași zi, trimitea adunării dela Alba-Iulia rezoluția FUTURUL CESTIUNILOR PENINTE, deci evident, și aceea cere către Regentă, rămasă în sus.

pense de pe urma întrunirii dela București.

DEPUNEREA MANDATELOR

Firește, toate de mai sus, sunt foarte vagi, dar o tălmăcire mai atentă a lor poate să ne dea unele indicații asupra evenimentelor, ce se vor desfășura în cursul zilei de mâine.

Ca indicație precisă, nu avem decât una singură, formulată în interviewul, pe care d. Iuliu Maniu a binevoit să-l acorde ziarului nostru.

D. Iuliu Maniu ne-a declarat, cu acel prilej, că la Alba Iulia, parlamentarii vor hotărî depunerea mandatelor lor, adică demisia din Camera și Senat.

Rămâne de văzut dacă de atunci și până acum nu s'a schimbat ceva în rezoluția aceasta a partidului național-jărnesc. Depunerile mandatelor este o armă nouă de luptă și se produce pentru prima dată în viața noastră politică. Urmările lui, în consecință, nu se pot prevedea.

Lynx

INGRIJORĂRI LEGITIME

Orice s'ar spune, ziua de 6 Mai procează o sumbră ingrijorare. Au fost mobilizate prea multe nemulțumiri, vor fi strânsi la oală prea mulți oameni, ca răzula să nu fie în orice moment primăvărta la Alba-Iulia. Și de posibilitățile de dezordine sunt îngânduriți atât șefii opoziției cât și guvernul.

D. Guță lătarăscu cu-a stabilit carterul general de supraveghere a zonei inflamabile, la Anu, a văd ca prim-consilier tehnic al operațiilor de localizare pe d. general Davidoglu. Sa nădăjduim că, de această dată, d. Guță lătarăscu va fi cu mult mai inspirat ca tactică pacificatoare, decât a fost la Oradea-Mare. Dar atât prezența carterului general de supraveghere dela Anu, cât și numărul forțelor militare concentrate, sunt mărturie concludentă a unor sumbre ingrijorări.

Sunt îngândurați și șefii opoziției. Masele tramantate, străbate de focul mornit al atator nemulțumiri, de atâtea ori amplificate de arta propagandă electorale, strânse pe același loc, entuziasmate de cuvintele înflăcitate ale discursurilor ce se vor ține, masele cu adâncimi sufletești de taina și posibilități stranie de hotărâre, legitimează grijile opoziției. Cuvântul revoluției se rostiește cu ușurință când nimeni nu-l cântărește cuprinsul de sergones surprize și prăbușiri inevitabile.

Orice deslănțuire de pasiuni populare depășește marea inițiată spre a se revărsa devastatoare. Nicideată inițiatorii unei acțiuni revoluționare nu au rămas stăpâni situației, puhoiul revoltei a trecut peste ei cum trece furiașă apa peste un obstacol. Revoluția franceză ne documentase tragic prin decapitarea succesivă a căpeteniilor; revoluția rusească nu a făcut decât să confirme, am zice, să verifice, legea inevitabilelor

schimburi de căpetenii revoluționare. S'a început cu Lwof, s'a trecut prin Kerenski, prin dualitatea Lenin-irozki, ca sa se ajungă la Stalinin. Și schimbarea protagonistilor de pe albișorul al reprezentăției istorice a revoluției rusești, nu este sfârșită.

Revoluția? Panta rei...

D. Iuliu Maniu vrea să se curme un regim al bunului plac, al violențelor ridicate la rangul de principii de guvernământ, vrea o eliberare națională a puterilor producătoare de minorități bancare, vrea săvârșirea din partidul liberal. O ordine legală, o ordine legală economică. Aparatul legiutor pus astăzi la dispoziția poliției de acapare a unui partid, să fie eliberat și transformat într-o adevărată putere legiuitoare, emanție neapărată a voinții naționale.

Iată primejdioasele intenții revoluționare ale d-lui Iuliu Maniu. Voința tenace de normalizare a vieții politice — normalizare echivalență cu o voință de igienă socială — statornicirea impresiionantă într-un principiu de legalitate, este forma în care se manifestă todeauna prevenirea mișcărilor revoluționare, exact ceea ce urmărește d. Iuliu Maniu, exact ce se va repeta și la Alba-Iulia, pentru desmetecirea animătorilor nemulțumirilor populare.

Să fim înțeleși: animatorii ai nemulțumirilor populare, adică toată scara erarică a factorilor politice libere.

Dar ce vor putea să descifreze cei o sută de mii de oameni strânsi la Alba-Iulia, din cumințea orânduială a cuvântării d-lui Iuliu Maniu? Pentru ei problema abstractă a mecanismului constituțional nu se pune, este neînțeleasă. Mulțimea de oameni, strâns în cuprinsul istoric, ce-țâți nu reprezintă decât o formă

dabilă acumulare de nemulțumiri individuale în care traiesc toate greșeli, toate patalele unei administrații abuzive, unei administrații respirând farisee.

Pentru mulțimea strânsă la Alba-Iulia nu înțelegem nimic din viziile pontice provocate răul, ci oamenii care, din nefericire, reprezintă autoritatea. Deci obiective precise, vii, ușor de înțeles, o simplă mișcare de curaj al disperării și totuși intră sub zodia fetei.

Când acest proces simplist de judecată se va face în acel spirit anonim al colectivității, atunci toate zăgăzurile disciplinei se rup și pasiunea populară se revărsa, mănioasă, prădalnică.

De aici începe primejdia: când masele ies furioase din marea disciplină impuse de partidul național-jărnesc. Mai poate fi cineva atunci stăpân pe energiile populare descașate? Orice cuvânt de liniștire, de cumințire nu apare ca o provocare? Și cine poate spune, cine poate prevedea și cursul și finalul mâinii populare? Nu poate fi vorba deci la Alba-Iulia nici de cumințirea gesturilor și a cuvintelor, nici de absența jandarmilor; totul este o funcție de acel imponderabil ce-are putea buimăci masele sub presiunea nemulțumirilor acumulate. Și de acest imponderabil se tem și conducătorii național-jărnesci. Sunt la hotare, atâtea privi pânditoare, care nu se socotesc altfel decât ca niște slugi eliberate eri de opresiunea străină, învârlite astăzi de o libertate națională nemeritată. Și nu e greu să te liberezi de sub dominația străină, e greu să rămâi liber...

Și oricât ar voi, și guvern, și o poziție, să-și mascheze gândurile, ziua de 6 Mai, procează o sumbră și legitimă ingrijorare.

Pamfil Șeicaru

ADY ENDRE, GAZETARUL

de SEVER STUICA

„Jede Productivität höchster Art, jedes bedeutende Aperçu, jede Erfindung, jeder grosse Gedanke, der Früchte und Folge hat, steht in niemandes Gewalt und ist über aller irdischen Macht erhaben.“ GOETHE

Aurul pare o bucată de soare încremenită între degute albe, de femeie, ziaristul Ady Endre pare eternitatea materializată în zburciumul unei clipe. Acum, când deasupra unei cruci divinizate, dusmani cu penia minoră își mângâieșo aversejunea, se strâng monedele mărute ale cugetării gazetarului, articolele de gazetă ale poetului cu viziunea profetică a viitorului în filele unui volum.

Nu zorie încercăte ale veacului, tânărlu cu tampa fierbinte și cu abia 21 înnaguriri a primăverii în retina amintirilor, desceind în redacția provincială a unei gazete dela Debrețin.

Scrisul său temerar, împletit din fulgere și subtilitate, spiritul din observație cu ochii azeri, sim-

conservatorismul feudal al unui reacționarism cu orizonturi coborâte și chiar ziarul „Szabadsag”, la care se cheltuia, în bucăți cotidiane, talentul lui Ady Endre, era oficiosul guvernului. Din pricina aceasta, condeul său își lăcătuia părțile politice și nu acorda de cât drapele temelor sociale, literare, teatrale, etc. Temperamentul său fără frâu, curajul său nedomesticit în prudente nu se putea împietri cu circumspecțiunea excesivă a ziarului, organ de oficială tămpire a cititorilor. Nu mai scânteia unui prilej lipsea să incendieze relațiile între el și gazetă.

Și prilejul s'a iscat. Episcopul Schlauch a urzicit cu nu știu ce fel de neajunsuri un preot al său și al Domnului, care scrijelea din când în când inocente versuri în gazetele locale. Ady se infurie și se năpustește cu ultima violență a călmărei asupra Sfinției sale. Scandal. Valuri. Direcția ziarului, în atarnare de oficialități politice, e aliată să-și desavăreze co-

Marghiloman în „Sfatul Țării”

de DEM. THEODORESCU

— Amintiri. —

Am fost atunci acolo.

Era o zi furie de primăvară sgarăcită. Sburau în aerul greu, rămas din lunga iarnă, din cea mai lungă iarnă ce cunosc România, — vânturi sfâșiate de nori albi, ca niște aripi amule și vagabonde. Dincolo de cetațele cerurilor triste care ne boltează această primăvară bolnavă, abiceai că un asalt formidabil de lumini — și, poate, de destine — se avântă fără crutare dur invins.

Eu am văzut cum s'a săvârșit fapta.

Am fost printre puținii cari întovășiră în dimineața a-ției de Martie 1918 pe primul-ministru la Chișinău. Marghiloman care primise să servească pe Ionel Brătianu tratând cea mai bună pace posibilă după un războiu pierdut, înțelega că hotărârea Sfatului Țării ar fi lovitura de drept supremă ce s'ar da nedreptății pe care înșuși România o sluiește cu hotărârea și sângele ei. Și în vreme ce dobânda, împotriva Vienei și Budapestei, necesarul consimțământ al Germaniei — stăpânitoare până la Odessa — Marghiloman aștepta cu o grabă explicabilă acest preal întărit vot al adunării naționale basarabene, în care inima și cuvântul lui Stere de cinci zile se osădeau.

Trebuia grăbit marele fapt, fiindcă fiecare zi putea schimba dispoziția celor ce dominau trecător momentul istoric.

Dar, ce se putea face? O silinție a voinții aceluși Sfat ar fi însemnat desființarea năroadă a oricărei baze de susținere în fața contestațiilor viitoare pe cari rafinată inteligență a lui Marghiloman stia să le prevadă posibile.

Nimeni din cei ce întovășeau în acea dimineață chircită re acest culm și elegant prizor al istoriei, nu isbătise să știe ce pune el la cale. Ce căuta la Chișinău? Ce putea face mai mult decât Stere și de cât Halipa?

Probabil că el însuși deslusea prea clar rostul acestei călătorii căreia i se supunea ca sub imperiul unui reflex. Era în certitudinea închisă a pasului său ceva din mecanica oarbă a „sugestionaților Destinului”...

Să vă povestesc doar faptele. Sala de deliberare a Sfatului Țării basarabene părea un borcan precipitat de insurgență. Interjecții nesfârșite de negație și suveranitate neobșnuite cu ea însăși, mirosuri crunte, fum de țigări proletare, — toate întinse în acea atmosferă „de indelețe” ce face caracteristica adunărilor de sub umbra mentalității ruse.

În poziții ce-ar fi putut părea destrăbălate dacă n'ar fi fost figurarea fizică a satisfacției izbânzilor sacre împotriva imposibilității, — deputații aceia (primii alesi reali de vot universal românesc) aveau desigur dreptul să consume în toate chipurile bucuria de a fi stăpâni și dreptul de a decide... Înmăntații în toate chipurile și provocatori, mulți cu căciulele în cap, unii cu picioare depărtate.

Jumătate lupta era câștigată numai prin prezența trupeiace a acestui vrăjitor al tinetei. Dar, a și vorbit.

Nicideată glasul lui metalic, unic, nu și-a înfipt mai rășon săgețile de mătase în auzul și constința ascultătorilor ca atunci. Nicideată talentul de sculptor în viață proprie al expresiei și de poet al mișcării n'a lucrat mai miraculos.

Auzeam timpanele în vibrație ale ascultătorilor uluiți, așa cum se aude în marile emișii religioase muzica uriașă a tăcerii masei lor amuțite. Le-a vorbit. E nedrept, e păcat, și ridicul să amintesc cuvintele rostite, fiindcă nu ele interesează, — nu ele vorbeau ci muzica lor, o muzică de adăncuri nestiute, numai atunci și pentru ultima oară cântată.

După primele fraze cari nu erau din cuvinte ci din infiorare pură, din hotărârea ce se deslănțuia într-un cântec irezistibil, pătrunzător ca aerul și convingător ca un rășărit, — oamenii iscuia potrivnici, reci și greoi, abecunări într-o sărbătorească aclamație... Se făcure palizi și supuși. Unii nu înțelegeau limba. Dar, și ei erau furați de cascada de armonie care solidariza atențiile și inimile în același suvoi de convingere și de patetic.

După acest discurs, mai bine de credință și frumusețe, s'a dat îndată votul istoric. Cei doi trădători, Marghiloman și Stere, s'au îmbrățișat în fața adunării în delir.

(Continuare în no. 11-a)

EAU DE COLOGNE • PARFUM
FLEUR DE TABAC

MAURIC

CERETI PRECUTINDENI
ZENITH
CEASORNIC DE MARE PRECIZIE

Primăria Municipiului București

DIRECȚIUNEA GENERALĂ FINANCIARĂ
Serviciul Datoriei Publice

TABLOU

Cu numerile obligațiilor e-
site la sorți cu loturi la tragerea
din 1 Mai 1928 ale Imprimăriei
Municipiului București 8 jum. la
sută de lei 100.000.000 din anul
1921.

50 OBLIGAȚIUNI
No. 232929 lei 500.000; No.
115415 lei 100.000; No. 221634 lei
50.000; No. 860040 lei 25.000; No.
464159 lei 10.000.
Au mai eșit la sorți cu câte
1.000 lei următoarele numere:
23310 26290 81952 90425 100546
132.596 141.194 168.744 230.501
274.609 321.641 346.808 379.311
394.717 395.725 416.864 432.039
484.615 514.791 517.523 545.353

611.072 636.045 648.788 655.335
670.165 705.143 710.932 719.932
727.945 749.674 750.840 764.074
779.475 800.789 827.460 847.476
853.688 855.259 876.343 887.024
887.318 905.060 908.169 919.965
Plata acestor obligațiuni eșite
la sorți cu loturi având cuponul
cu scadența lunărie 1929 și ur-
mătoare, se face după trei luni
dela data tragerii conform art. 11
din regulamentul imprimăriei
la Banca Marmorosch Blank &
Co. și L. Bercovitze din București.
Primar, Cristea Isidor.
p. Director general financiar,
I. R. Andreescu
No. 16225/9560 P. 2 Mai 1928.

INCALZAMINTE
SCHUL
SMARDAN 43

De vânzare

In Gălati strada Bucureștii, Noi
No. 110 loc de casă 450 m. p. Li-
ber de orice sarcini. Doritorii se
vor adresa direct la domiciliul sau
d-lui Constantin Vasiliu strada A.
No. 70 locuințele C. F. R. Steana
Română, București.

„Stiu ca ma omoara luterul
dar cum sa scap de el?”
Fă ca mine...
BOMBAŢE ORIENTALE
LA FARMACIA „ORIENTAL”

TABLOURI

Splendide, pictate de maeștri
omani cu reputație, găsiți mai
efțin ca ori unde cu prețuri
cazionale, la singura sursă,
colecție bogată, vizibil zilnic
numai între 2-4.
Duminică — Sărbători, toată
ziua.

3, Strada Turturele, 3
prin Labirint
Tramvai electric 16,
Stația Tabacu

LUCIN: singurul preparat veritabil
pentru curățit și lustruit metale

De închiriat

Apartament: 4 camere, baie,
dependințe, electricitate, con-
fort modern. Bulevardul Domi-
nietei 6 (lângă statuia Rosetti).

Carol Zosmer
DENTIST
Laureat din Berlin
Str. Colței 20
Consult 9-1 și 3-2

DURERILE
DE
CAP, DINȚI, REUMATISM
SI GRIPA, SE VINDECA
NUMAI CU:
Antinevralgic
D-r NANU-MUSCEL
Careți numai cutia originală
cu două buline și cu sem-
nătura doctorului. Se
găsește de vânzare
la farmacia
și drogerii
DEPOZIT FARMACIA N. POPOVICI
CAL. RAHOVEI, 237. Telet. 36201

CARNETUL ZILEI

Drepturile noastre asupra Basarabiei

- Documente doveditoare -

Desigur că drepturile noastre a-
supra Basarabiei s-au dovedit în
totaletă impregnată, nu în vorbe
goale și cu ocolite și rafinate argu-
mentații diplomatice, ci cu docu-
mente istorice, care au făcut probă
deplină, că răpirea Basarabiei, în
1812, n-a fost decât o mare greșală
istorică, echivalentă poate cu re-
petatele și nedreptele împărțiri ale
Poloniei în trecut.

N-am văzut însă nici odată prin-
tre aceste documente citată o carte
intitulată „La Basarabie ancienne
et moderne” par M. Buignon, mi-
nistru, deși conținutul ei este deo-
sebit de interesant pentru noi.

Cartea tipărită la Odessa, în a-
nul 1845, 8 Ianuarie, poartă chiar
dela început următoarea inscrip-
ție: „Se acordă permisiunea de
imprimare pentru prezenta lu-
crare, fiind depus numărul de
exemplare, cerut de lege, la cen-
zura imperială și iscălește Knorre,
cenzor. Deci, această carte fiind
trecută pe sub ochii rigidenți ai
cenzurii imperiale ruse, din acea
preme, autorul ei n-ar fi putut in-
troduce ceea care s-a nu placă mă-
nuitorilor de knut, sub care zăcea
Basarabia.

Data de 8 Ianuarie 1845, ne a-
răta că nu trecuseră decât 33 de
ani, decând prapovădnicia Rusie
pusese mâna-i hrăpărească pe ținuta
provincie dintre Prut și Nistru.
Cartea constituie un document pre-
țios pentru noi, dovedind, la acea
epocă, specificul caracter latin și
român al Basarabiei, lucru con-
statat în mod permanent și absolut
de către diplomația actuală a So-
vietelor.

Cele relatate în lucrarea citată
mai sus, sunt cu atât mai impor-
tante pentru noi, cu cât ele sunt
cu cât autorul nu poate fi învinuit
relativ de pisu și cu atât mai mult
de părtinire pentru noi. Caracte-
rul de obiectivitate nu-i poate fi
contestat.

Dar să cităm câteva pasagi din
această carte:
„Încă din timpul dominației La-
tinilor a rămas în Basarabia, și va
rămâne încă mult timp, o populație
de moldoveni. Aceștia vorbesc o
latină stricată, care din prima
clipă îi distinge de ceilalți na-
ționali și îi indică o origine străină.
La început când i-am auzit am
crezut că sunt italieni. Fizionomia
moldovenească indică de asemenea
ceva occidental, un aer care con-
trastează cu figurile slave. Moldovenii
aceștia se numesc ei însuși „Ro-
mani” (op. cit. pag. 53).

Vorbim mai departe de popu-
lațiile ce se aflau atunci în Basa-
rabia, citează în primul rând pe
Moldovenii și apoi după impor-
tanța numerică și alte populații,
al căror puiot începuse să se re-
verse peste această nenorocită pro-
vincie. Astfel citează pe Ruși, care
membră ca funcționari și pe Bul-
gari, care au format colonii după
anul 1829 și 1830. Aceștia din urmă

trecu din Bulgaria în Rusia, ur-
mând armatele ruse ce reveneau
din Turcia. De asemenea citează
pe Germani. Aceștia, spune auto-
rul, sunt foarte puțin stimați de
Ruși, care îi numesc Niemetz și a-
daogă, „că ei sunt originari din
Württemberg, marele Ducat de Ba-
den și din Prusia. Apoi îngrăi și
alle populații, în număr mai mic:
Armeni, Greci și Evrei. Însă Mol-
dovenii și în acea vreme, ca și ac-
um, au format acolo mare majori-
tate a populației.

Citează pasagiile relative la popu-
lația moldovenească din acest ținut:
„Moldovenii, vechii urmași ai
Romanilor, formează masa princi-
pală a populației. Ei au păstrat
o oarecare mândrie națională” (pa-
gina 54).

Într-o altă parte dintr-o altă
limbă moldovenească, limba ur-
nașă a latinei, este limba vorbită
de toată provincia; mai ales în
partea dinspre Prut, în tot lungul
lui, este foarte greu să găsești mă-
car unul, care să vorbească limba
rusească; atât de mult este răspă-
ndită aici limba moldovenească”
(pag. 59).

Într-o altă parte dintr-o altă
limbă moldovenească, limba ur-
nașă a latinei, este limba vorbită
de toată provincia; mai ales în
partea dinspre Prut, în tot lungul
lui, este foarte greu să găsești mă-
car unul, care să vorbească limba
rusească; atât de mult este răspă-
ndită aici limba moldovenească”
(pag. 59).

„Moldovenii au cultul lor în lim-
ba maternă” (pag. 63). Această
dovedește cu prisosință că Rușii
nu începuseră, la acea epocă,
groaznicile persecuțiuni împotriva
școlilor și bisericilor românești
de acolo. După ceea cine nu știe
ce a fost? Măsurile de represiune
au fost de așa natură încât, în
timp de 73 de ani, adică dela 1845,
nici un citat de autor, și până la
1918, eliberarea Basarabiei, să nu
mai existe nici măcar o singură
școală sau o singură biserică unde
se audă graiul moldovenească.

Din toate aceste citate, pe care
le-am reprodus mai sus, se vede
caracterul românesc al Basarabiei.
Deci, în această provincie a locuit
întotdeauna o populație compactă
românească, cu origina ei pur ro-
mană necontestată. Întreaga serie
de afirmațiuni ale Rușilor, cum că
această provincie ar fi fost locuită
nu de Moldoveni, ci de Litvani, și
de alte populații, tot atât de bar-
bare și inculte și cum că ei n-au
făcut decât să populeze și să ci-
vilizeze provincia, se spulberă ca
praf în vânt. Basarabia a fost și
este țară latină, saloată din ghia-
rele tarismului, care amenința din
zi în zi, cu înghițirea ultimelor pi-
cături, ale conștiinței naționale
din sufletul moldovenească de din-
colo de Prut.

Războiul cel mare, prin conse-
cințele lui, n'a făcut decât să in-
drepte o flagrantă nedreptate is-
torică.

Printre celelate documente obiec-
tive, care vin și confirmă dreptu-
rile noastre asupra Basarabiei, car-
tea pe care am citat o mărtașă și
cupe un loc de frunte.

Prof. H. BOOS
Focșani.

Cine „Gândirea” No. 4

ce cuprinde studii de Petre Marcu-Bals și Sorin Pavel; o nu-
velă de Gih. Mihăescu; poezii de Ion Pillat, Sandu Tudor,
R. Han și Adrian Maniu; discuții și probleme, critice și cro-
nice de Radu Dragnea, Mircea Eliade, Al. Bădăuț, Ion Ma-
rin Sadoveanu, Oscar Walter Cisek, Tudor Vianu și Nichifor
Crainic.

Splendide reproduceri de artă împodobesc acest număr cu
tehnică ireproșabilă. Prețul unui exemplar 30 lei.

UN NABAB AMERICAN

stabilit la Paris, vroind să-și
serbeze nunta de aur a invitat
63 din prietenii săi la New-
York la o masă într-un mare
restaurant din Place de l'Opé-
ra. Toate cheltuielile de viață
și întreținere sunt suportate de
cei doi fericiți soți.

Prietenii, care la prima în-
tație prețetaseră diferite in-
dispoziții și ocupații, aflând că
nu-i costă invitația decât oște-
neala, s-au grăbit să răspundă
camabilei invitațiuni. Ziarele
franceze le reproduc fotogra-
fiile: sosirea în gară și plecarea
convoiului de nuntași bă-
trâni, spre restaurant.

MOARTEA VICONTELUI

DE CUREL
a surprins Academia Franceză
în plină sedință. Decedatul ocu-
pă fotoliul lui Paul Herpin
din 1918. Abel Hermant, cance-
lar, care prezida în absența
directorului, H. Bordeaux, du-
pă omagiul tradițional, ridică
ecșdina în semn de doliu.

Cu ocazia acestora ziarele
frantuzesti fac istoricul fotoliu-
lui ocupat de Curel: primul ti-
tular a fost Cerisy, căruia i
succedă în 1655, abatele Colin.
Veniră apoi Esmerand, Lacre-
telle și Edouard Pailleron.

AVANTUL

In Ardeal, la Petroșani a a-
părut un nou ziar săptămânal
„Avântul” sub direcția d-lui V.
B. Talocescu. Ziarul promite a
fi independent, judecând chești-
unile economice și sociale la
ordinea zilei dincolo de bari-
ere vederilor de partid.
Urăm confratelui nostru via-
ță lungă.

Comedia Franceză

PARTEA ÎNTREAGĂ A
FOȘI FIXATA LA 70.000
DE FRANCI
Sâmbătă a avut loc la Co-
media-Franceză o sedință a co-
mitetului de administrație, ur-
mată de adunarea generală a
societarilor, sub presidenția
d-lui Emile Fabre.

Din citirea celor două rapo-
arte a reieșit că rețetele din
anul acesta au fost mai mari de
cât cele precedente. S'a fixat
apoi partea întreagă la 70.000
franci fiecărui societar cu 12
puncte, ceea ce ar reveni la
56.000 lei lunar. Societarii Co-
mediei-Franceze mai pot da re-
prezentanții în provincie afară
de marile turneuri care li sunt
rădănite anual. În anul acesta
d-na Ventura a avut concediu
de două luni. Pierrat, Luguet,
Alexandre, Robinne la fel. Tur-
neele care le mai aduc un câștig
ce se ridică multe ori la un mi-
lion de franci. Si actorii Come-
diei Franceze tot se plâng că
nu câștigă nici cât un artist de
bulevard. S'a nu uităm apoi că
viața la Paris e mult mai efțină
decât la București.

Toate aceste informații cre-
dem că sunt necesare acelor
care spun că artiștii noștri dela
Național stau pe roze și că ce
nevoie mai au de mărirea lefu-
rilor. S'a se știe, artiștii români
sunt cei mai prost plătiți, în
raport cu scumpetea grozavă a
vieții.

De ce vă tremură atât mâna,
domnule ministru când trebuie
să iscăliți o aprobare de tur-
neu, sau să dați din visteria
statului o meschină sumă în
plus, menită să ușureze puțin
viața acestor pionieri ai civili-
zației românești?

Nu vi se pare că faceți e co-
nomie, care nu-si are rostul?

PROPAGANDA CREDINȚEI

Eminentă Sa cardinalul Van
Rossini, prefectul comunității
religioase Sacre a terminat so-
cietate operi de propagare a
credinței, pentru anul în curs.

Retetele efectuate de misi-
unile catolice în 52 țări se ri-
dică la respectabila sumă de
46.380.000 lire sau 417.420.000
lei. Statele-Unitate sosesc întâi
cu 201.583.997 lei, pe urm Italia
cu 45.058.824 lei, Franța cu
40.258.555 lei, Germania cu
22.278.333. Vm' apoi în ordine,
Canada, Olanda și Argentina.

SUB PREZIDENȚIA ELENELI VLADESCU

a avut loc prima reuniune a Co-
mitetului internațional al dreptu-
rilor cupăntului la Institutul In-
ternațional de Cooperație Intelec-
tuală.

Biroul provizoriu al comitetului
a fost astfel constituit: Președintă
Elena Văcărescu (România); secre-
tar general Gabriel Timmory
(Franța); secretar-ajutor, Gabriel
Perreux (Franța). Vor fi apoi nu-
miți patru vice-președinti, repre-
zentanți ai altor națiuni.

PREMIUL VERHAEREN

a fost atribuit de comitetul Amici-
lor lui Catulle Mendès, d-rei Elise
Champagne pentru cartea sa de
poeme Taciturnes, cu 10 voturi
din 16.

Șase voturi a avut lucrarea lui
Fernand Rigot, Pământ fără apă
Marcel Hauric, autorul Micului
tratat de mecanică sentimentală,
făcând foarte apreciat a fost respins
de la concurs, premiul Verhaeren
fiind rezervat unui poet care lo-
cuiește în Belgia.

Cine se interesează de:

natru, Musică, Art,
Sport, Cinematograf, et.
și citească zilnic

Rampa

Cu articole semnate de
frunțași literare și ro-
mânești și străine.

CONFERINTE

Duminică, 6 Mai, orele 5 p.
m., va avea loc la Ateneul Ro-
mân a IV-a conferință organi-
zată de Institutul de literatură
pentru comemorarea lui Hen-
ric Ibsen.

Va vorbi d. prof. Raul Teo-
doreescu despre „Hedda Gab-
lers” de Ibsen.

Întrarea 10 lei.

„Azi Sâmbătă 5 c., ora 6.30 d. a.
d. profesor N. Iorga va ține o
conferință despre „Călători a-
puseni în țările Balcanice, a
XVIII-a din ciclul „Iugoslavia
și Bulgaria” organizat de Insti-
tutul „Sud-Est European” în
Amfiteatrul „Al. Odobescu”
(Amfiteatrul de Literă). Întra-
rea liberă.

CARTI CU TIRAJ MARE

Christ dans la Bouliene de
Pierre Lhauade a ajuns la a
80-a ediție.

Insemnările unui singuratic

E o carte de sfârșit de cari-
eră literară, deci de maturi-
tate. Autorul aceste accentue
puternice și impresionante pen-
tru a justifica o credință liti-
erară desprinsă din viață și din
exemplul marilor capodopere
ale umanității.

Singuraticul care a scris a-
ceste pagini se explică pe
sine în termeni simpli și sin-
ceri. A-ți mărturisii preferin-
țele artistice și idealurile in-
semnează a te recomanda pe
tine însuși indirect. Este ceea
ce face d. Niculescu-Varone în
cartea sa.

Insemnările unui singuratic
aparțin ca mentalitate și po-
sibilități de artă epocii turului
de fildes, în care creația se

elaborează cu fereală de lumi-
na soarelui vieții. Romanticii
n-au crezut în durata neîntre-
cută a sintezelor de viață, ci au
stimulat o imaginație nu tot-
deauna rezistentă a modele
literare și anilor. D-I G. T. Nicu-
lescu-Varone opune dinamismul
exagerat al zilelor de
astăzi, ritmul cald al unei gâ-
diri încete și al unei resemnări
mistice.

Arta rămânând micul ideal
și scop al vieții, este pentru
singuraticul autor și un ultim
refugiu. Pentru țaria credinței
în acest refugiu, afirmată atât
de emoționant, îi dorim singu-
raticului liniște și mulțumire
în el. Cartea sa e o spovedanie,

Sosirea profesorului H. Suzzallo

Eri dimineață a sosit în Ca-
pităla profesorul Henri Suzzallo,
membru al Fundației „Carnegie”
din Statele-Unitate.

D-ș a descins la hotel Athenée
Palace, unde l-au întâmpinat d-nii
G. Grecianu, din ministerul exter-
n, rector Pangratti, dr. Andro-
nescu, din ministerul agriculturii,
eto.

Eri d-ș a vizitat, însoțit de d.
Grecianu, instituțiile culturale din
Capitală, interesându-se de orga-
nizarea lor.

„Azi d. Suzzallo va fi reținut de
d. rector Pangratti, fixându-se tot-
odată și programul conferințelor
pe care d-ș le va ține în Capitală.

„Joc și cântec românesc”

Societatea de Joc și cântec ro-
mânesc de sub conducerea d-nei
El. Măndrescu și maestrului Al.
Dobrescu își continuă regulat se-
ratele sale de joacă și cântec
românești în fiecare Sâmbătă în
sala Soc. de gimnastică și tir de
pe Spl. Mihai Vodă (întrarea din
spre Calea Victoriei).

Sâmbăta aceasta se încep o se-
rie de cântece din frunză și fluer
după care vor urma după posibi-
lități, cântece din alte instrume-
te țărănești co simfonii etc.
Societatea aduce la cunoștința
Ateneelor că la cerere o gata să
le trimită echipe punând în saroi-
no ateneelor numai cheltuielile în-
tarilor și de transport a echipelor.

Se pot adresa d-nei Eliza Măn-
drescu, președinta Soc., str. Paris
No. 29, cu cel puțin 10 zile în-
ainte.

Ultimul concert „Muzica”

„Astăzi Sâmbătă la ora cinci p.
m., are loc la Athenée ultimul
concert simfonie dat de Societatea
de amatori „Muzica”.

In interesantul program figu-
rează Uvertura Freischutz de
Weber.

Simfonia în si bemol de Hay-
den.

Simfonia în sol minor de Mozart
și o
Fantezie de motive populare de
Caudella.

Dela Operă

„Astăseară Sâmbătă are loc la
Operă, ultimul spectacol cu
prețuri populare din săptămă-
na aceasta. Pe afis: Vasul Fan-
tomă cu d-ra El. Basarab, d-nii
V. Rabera, Istratty și Gh. Fo-
lescu în rolurile principale.

Săptămăna viitoare va fi un
singur spectacol cu prețuri re-
dușe, cu prilejul zilei de 10
Mai, când se va da Răpirea din
Serai, adorabila capodoperă a
lui Mozart cu distribuția dela
premieră.

Luni 7 Mai, Bărbierul din
Sevilla și Miercuri 9. Rigoletto,
vor fi la Operă, ultimele repre-
zentatii date de d-ra Margare-
ta Salvi, excelența primadonă
o Operii Regale din Madrid și a
renumitului bariton Sarobe.

Cu concursul d-nei Bianca
Sarova, distinsa soprană, a
tenorului D. Onofrei și a barito-
nului Petre Ștefănescu-Coan-
gă dela Opera Regală din Bru-
xelles. Opera va da 2 repre-
zentatii săptămăna ce vine:
Marți 8, Tosca și Vineri 11,
Faust.

Premiera „Sezătoare” de d.
Tiberiu Brădeanu, libretul
de Sandu Aldea va avea loc la
Operă, Sâmbătă 12 crt., specta-
colul va fi completat cu Lak-
mă, cu d-ra Andreea Anghel
dela Opera Municipală din
Nizza, în rolul titular.

Serbarea organizațiilor socialiste

Duminică 6 cor. ora 2 p. m. va
avea loc în „Parcul Veseleii” din
str. Veseleii No. 3 (cartierul Fi-
laret) serbarea ce urma să aibă loc
în ziua de 1 Mai, și care din cauza
timpului nefavorabil a fost amă-
nată. Biletele vândute până va-
labile.

Regele Italiei și cartea românească

Roma, 4 (Rador). — Regele
Italiei a vizitat ieri expoziția
cărții, organizată la Florența,
interesându-se de secția romă-
nească, pe care a vizitat-o amă-
nuntit, condus de domnișoara
arhitect Irineu. Organizatorii
au oferit Suvranului un splen-
did volum tipărit la București.

Comemorarea lui Dobrogeanu-Gherea

Organizația din Capitală a par-
tului social-democrat va com-
mora astăseară, la orele 8 jum.
precis, opt ani dela moartea lui Q.
Dobrogeanu-Gherea.

La clubul socialist, din str. Sf.
Ionică 10, va conferenția d. doctor
Ghealer despre: „Personalitatea
și opera lui Gherea”.

DELACROIX FIUL LUI

TALLEYRAND

Este înfăbrearea pe care și-o pune
în „Revue Mondiale” Lacour-
Layet și la care răspunde: „Carol
Delacroix nu este tatăl lui Eugen
Delacroix, marele pictor. Era im-
posibil să fi fost. Punct.”

Dar Eugen Delacroix era fiul
lui Talleyrand?

Este foarte posibil.
Argumentul principal este o a-
semănare de fizionomie. Este și
gur că nimic nu e mai asemănător
portretelor lui Delacroix din ul-
timiti ani, ca faimosul portret a lui
Talleyrand pe care Ary Scheffer
l-a pictat în anul 1828 și pe care
păstrează muzeul Candel.

„Acesta e tot argumentul.”

VADUVA POETULUI JOSE

MARIA DE HEREDIA

a murit în vârstă de 80 de ani. A
fost înmormântată la Rouen. Cu
toată bătrânețea era de o lucidi-
tate perfectă și păstrase un far-
mea extraordinar. De origină ereo-
lă păstrase toate obiceiurile rasei

Viata economică

Armonizarea tarifelor

E vorba de tariful vamal și cel de transport pe C. F. R. Vor fi după indicațiile și ordinul d-lui Vintilă Brătianu, „armonizate”.

Adică, protecționismul industrial — creat și menținut în favoarea industriei din sfera de interes a finanțelor liberale — se va inaugura acum și în politica transporturilor la cale ferate.

Nu-i îndeajuns ca această mare industrie de stat e astăzi deficitară, datorită contractelor oneroase cu Reșița și Soc. Fran. co. Română de material de drum de fier, cărora le plătește materialul de refacere a căii și reparația locomotivelor de două ori cât nu face. Nu-i suficient că instituția căilor ferate susține toată industria carboniferă și metalurgică liberală, prin comenzi plătite cu prețuri îndoit decât cele din afară. Se organizează acum și contribuția directă, pe bază de reduceri tarifare, a căilor ferate de Stat, la prosperitatea industriei liberalizate.

Pedeoaptele, din impozitele ce plătim cu toții, din surplusuri de taxe C. F. R., acoperim deficitul acestei instituții „autonome”.

Pedealta, veniturile astfel create, nu printr-o rentabilitate efectivă, ci prin sacrificiul contribuabilului, sunt pompate de comenziile industriei liberalizate și servesc să acopere reducerile de transport, la produsele sau materiile prime importate de ele, din străinătate.

Și să notăm că aceste imense „vanități”, rezultate ale „armonizării” urmărite de d. Vintilă Brătianu, nu contribuie decât de puțin la eficientizarea fabricii industriale, ci dimpotrivă. Suntem, din cauza protecționismului vamal excesiv, fără cea mai scumpă din lume.

Am ajuns sclavii industriei liberalizate. Direct și indirect, suntem contribuabili a acestui parazitism organizat și „armonizat”.

Nu ne îndoiim, precum se auză, că tariful de transport, modificat în vederea reducerii acordate industriei, va fi pus în vigoare, în mai puțin de o lună, odată cu tariful vamal de import. Parlamentul e închis. Ne mirăm numai să auzim pe d. ministrul de finanțe, care acum câteva săptămâni, exultase — de dragul formei — principii ca tarifele vamale să fie reduse, cerând acum, ca acele industrii, care sunt protejate prin tariful vamal să „fie nedreptățite prin tarifele de transport”.

Sinceră și prețioasă mărturie, sîre involuntară a cascadei de avantaje hărăzite, pe spinarea cetățeanului, industriei liberale parazitare.

Și nu s'a sfârșit. La congresul Uniunii Generale a Industrișilor din România, personalități liberale de seamă au amintit că se prepară o lege de protecție a industriei, Ca și cum n'ar fi de ajuns protejată prin toate contractele oneroase, taxele vamale abuzive și reducerile de transport smulse căilor ferate, sub costul lor de regie.

Iată ce ni se prepară. Suntem o țară agricolă, e știut. Industria, care nu-i derivată direct din producția agricolă, are o existență artificială. Dar tocmai fiindcă țara-i agricolă și că bogăția țării constă în munca pământului, industriei parazitare liberale, caută să stoarcă excedentul economiei rurale pe calea parazitismului, legal organizat.

Că însăși agricultura țărăneasă, e plîndușă, și într-o fază de reorganizare, că mica burghezie românească e săracă și în curs de încheiere, sunt probleme care ne preocupă spiritul meschin și egoist al finanțelor liberale și protecției oficiale. Incapabili să exportăm, din cauza scumpetii mării de lucru agricole, provoacă de parazitismul industrial, apăsări de dări, în disproporție cu nevoile vieții de stat, din cauza aceluiași parazitism furnizor, ne stingem în mizerie.

Nu mai, dacă finanța liberală lacomă — fiindcă-i incapabilă — trăiește să stoarcă puțină bunăstare, ce ne-a mai rămas și pe care cu grea muncă o mai putem păstra, s'ar deștepta cu un ceas mai de vreme.

Dar sunt slabe speranțe. D. Vintilă Brătianu o patronază. Ricardo

Directorii Băncilor Un te menținuți în arest preventiv

CLUJ, 3. — Tribunalul Cluj s'a ocupat ieri din nou cu chestiunea prelungirii termenului de arest preventiv al directorilor „Băncilor Unite” din Cluj, acuzați de faliment fraudulos. Termenul a fost prelungit din nou cu 30 zile. Până la această dată se crede că instrucția se va termina.

Bursa

4 MAIU 1928

Leul a cotelat la:

ZURICH 3.21
LONDRA 790

Incheieri oficiale

BUCUREȘTI 4 MAI 1928

Banca de Credit 1480, 500, 480, 485.	
Banca Generală	840
Banca Națională	11.860, 11.150
Banca Românească	1200
Banca Românească pui 1100, 1093	
Banca de Scont	460
Banca Minelor	400
Banca Italiană	870
Soc. Cr. Industrial	1150, 40
Soc. Sirius	1050
Soc. Petr. Rom.	930, 930
Soc. Astra	3575, 625, 700, 675
Soc. Petr. Govore	975
Soc. Cr. Minier	1510
Soc. Petrol Block	495, 500
Soc. Rom. Petroliferă	405, 20
Soc. Speranța	1250, 300
Soc. Steaua	1875, 90
Soc. I. R. D. P.	545, 55
Soc. S. T. B.	1140, 17
Soc. Reșița	770, 60, 70, 60, 75

SCHIMB

BUCUREȘTI, 4 MAI 1928

Lira sterlină	795 1/2
Dolarul	162 9/16
Francul francez	6.42
Francul elvețian	31.50
Coroana cehă	4.83
Lira italiană	39.94
Renten Marck	39.94

Schimbul în străinătate

4 MAIU 1928

PARIS (Inchidera)

Berlin	124.10
Amsterdam	209.50
New-York	18.90
Londra	25.32 1/2
Paris	
Milano	27.53
Praga	15.58
Budapesta	90
Belgrad	4.17 1/2
București	3.21
Varșovia	58.20
Vienna	23.02 1/2

Fraude la abatorul din Galați

Galați, 4. — La abatorul comunal din localitate s'au descoperit mari fraude în dauna fiscală, a comunei și a poliției. D. Răpeanu, directorul poliției a pornit primele cercetări, sesizând parchetul.

Dela C. F. R.

Ce trenuri se vor pune în circulație la 15 Mai

Am anunțat mai de mult că la direcția generală a C. F. R. se lucrează la punerea în circulație a noi trenuri, care va reforma întreaga circulația a trenurilor. Data punerii în aplicare s'a fixat 15 Mai crt.

Cu începere dela această dată se vor pune în circulație aceste trenuri, după cum urmează:

Acceleratele: Nr. 31—34 și 32—33. Galați-Oradina Mare; acceleratele nr. 55—54, București-Cernăuți; acceleratele nr. 87—88 Făurei-Galați, acceleratele nr. 93—96, București-Bazargic.

Personalele: nr. 163—164, Piatra Olt-Caracal; nr. 580, Ploiești-București; nr. 437—438, Dej-Bistrița; 409—412 și 411—410, Ghimeș-Sft. George; nr. 505 București-Ploiești și Buzău-Mărășești; 506 Mărășești-Buzău și Ploiești-București; nr. 511—512, Focșani-Mărășești; 517—518, Adjud-Bacău; 523—526, Bacău-P. Neamț; 545—546, Ciulin-Medjidia; cursa de personal nr. 1021 Piatra Olt-Craiova; mixt nr. 4195—4196 Satu Mare-Halmei; și mixt nr. 7101—7102, Bălți-Ocnița.

Trenuri după 15 Mai

Se vor mai pune în circulație, — după 15 Mai — următoarele trenuri după necesitatea ce se va resimți:

Personalele: nr. 163—164, Caracal-Corabia; nr. 519—520, Brașov-Sighisoara; nr. 717—718, Basarabasca-Tighina; nr. 913—914, Făurei-Fetești; nr. 917—918, Fetești-Constanța; nr. 429—430, Gheorgheni-Fg-Mureș; nr. 3165 Holod-Vascău; mixt 3166, 3171 Vascău-Oradina Mare.

FAPTE DIN CAPITALA

TENTATIVA DE CRIMA DIN CATUNUL PRINCEPE CAROL

Eri, la ora 5 d. a. s'au prezentat d-lui comisar Niculescu, de la postul polițienesc din catunul Principele Carol, cismarii Gheorghe Florea, zis Iache, și fiul său Gheorghe din str. Radu Mihai 22, spunând că au fost victime a unei tentative de crimă.

Gheorghe Florea a fost tăiat la cap și mâini, iar fiul său prezentat o rană gravă în spate. Cismarii au denunțat pe Gheorghe Enciu și Tanase Enciu, din str. Radu Mihai 9, ca autori tentative de crimă.

Gheorghe Florea a fost internat la spitalul Filantropia. INCERCARE DE SINUCIDERE

Lucrătorele Riva Raiman, din calea Dudaș 15, a venit așezară la locuința concubinului său Iancu Saftir, din calea Raionului 46 unde a băut o soluție toxică.

A fost dusă la spitalul Brâncovenesc.

ACCIDENT

Batisse Grossi din str. Tuturari 1, a căzut ieri de pe schela unei clădiri din str. Știrbei Vodă.

Rănitul a fost internat la spitalul casei meseriilor.

CALCATA DE TRASURA

O trăsură particulară condusă de un colonel a călcat ieri pe spălaul Sf. Elefterie pe Elena I. Sandescu, care traversa strada în dreptul casei.

Rănita a fost dusă la spitalul Brâncovenesc.

ALBITURI
pentru
Lingerie de Sat si Corp

Tesaturi si Imprimare
100.000 DESENE.

PREȚURI DE EN GROS

LA MARELE MAGAZIN
THEODOR ATANAȘIU & CO
STR. BAZACA 1 · STR. CAROL 76:78:80 · STR. HALELOR 21

PERDELE

Ultimele modele Macrame, Venise și Filet PREȚURI REDUSE Casa Spitzer-Mode

Victoriei 94 (sub Hotel Athenae Palace) Aut. 17442

Cronica Judiciară

Instrucția „rebellunii” continuă

D. consilier Enescu, a continuat ieri cercetările incidentului (5) dela Ghermănești. Au fost audiați un mare număr de săteni. Vor fi dați în judecată pentru ajutare la rebeliune următorii săteni: Vasile Ion Andrei, C-tin Ghiță Oancea și Gh. Voicu Mireș, și pentru abuz de încredere Grigore D. Andrei, Iancu C-tin Cârstea și C-tin Ghiță Oancea. Sătenii acuzați de abuz de încredere sunt învinuți de a fi strâns 200.000 lei pentru a face unele intervenții. La percheziția ce li s'a făcut s'a găsit o listă în care se arată numele unor persoane, cari au primit 100.000 lei. Cum printr-un acord de presă intențat ziaristului Al. Terziman.

S'a dat citire ordonanței de dare în judecată și articolelor incriminate publicate de acuzat. La apel, acuzatul n'a răspuns. Consiliul a aprobat ca acuzatul să fie judecat în lipsă.

La orele 4 și jumătate, după debateri, consiliul a intrat în camera de deliberare, iar după 2 ore de chibzuință a adus un verdict prin care d. Terziman a fost condamnat în lipsă la o lună închisoare și 2 mii de lei amendă. Sentința s'a dat în majoritate de 3 voturi contra 2.

Condamnarea ziaristului Terziman

Chișinău, 4. — Eri a venit spre judecare înaintea secției I-a a consiliului de război, procesul de presă intențat ziaristului Al. Terziman.

S'a dat citire ordonanței de dare în judecată și articolelor incriminate publicate de acuzat. La apel, acuzatul n'a răspuns. Consiliul a aprobat ca acuzatul să fie judecat în lipsă.

La orele 4 și jumătate, după debateri, consiliul a intrat în camera de deliberare, iar după 2 ore de chibzuință a adus un verdict prin care d. Terziman a fost condamnat în lipsă la o lună închisoare și 2 mii de lei amendă. Sentința s'a dat în majoritate de 3 voturi contra 2.

De la Soc. Naționalor

Ordinea de zi a sesiunii din Iunie

Primele chestiuni sunt afacerile optanților și chestiunea mitralierelor ungare

Geneva (Rador). — Ordinea de zi a sesiunii din Iunie a Consiliului Societății Naționalelor cuprinde în primul rând, chestiunea, în portanță a optanților unguri, și antume răspunsul guvernului ungur și român la propunerile continute în rezoluțiunea din 9 Martie 1928.

Pozițiunea României în această chestiune este bine cunoscută cititorilor noștri din importanțele interviuuri acordate agenției noastre de ministrul nostru al Afacerilor Străine, d. Titulescu, reprezentantului României în Consiliu, care a părăsit interesul țării înaintea acestui înalt for internațional.

O a doua chestiune importantă care va fi tratată în sesiunea din Iunie este cererea guvernului cehoslovac, român și jugoslav cu privire la incidentul din 1 Ianuarie 1928 la frontiera austro-ungară cunoscută sub titlul de afaceri mitralierelor dela St. Gotthard. Comitetul de trei instituit de Consiliu pentru a se ocupa de această afacere va prezenta raportul său.

Ordinea de zi provizorie în care figurează până acum vreo 25 de chestiuni mai comporta ca chestiuni importante, cererea guvernului lituanian bazată pe art. 11 al punctului cu privire la expulzarea unor polonezi de pe teritoriul lituanian.

Procesul verbal al negocierilor începute la Koenigsberg între Polonia și Lituania a fost transmis membrilor Consiliului.

Apoi, cererea guvernului albanez cu privire la situațiunea albanezilor în Grecia.

Stabilirea refugiaților bulgari; stabilizarea imprumutului bulgar; stabilizarea imprumutului Portugaliei; extinderea la alți refugiați măsurilor luate pentru a asista pe refugiații armenieni și ruși; ratificarea acordurilor și convențiilor, încheiate sub auspiciile Ligii Națiunilor; construcțiunea palatului Ligei; raportul comitetului mixt pentru schimbul populațiilor greco-turce; chestiuni minoritare în Silezia; raportul comitetului de experți pentru codificarea dreptului internațional; esclavaj; stabilirea unei stațiuni radiofonice proprii a Societății Națiunilor; raportul comiteei de igienă; chestiuni bugetare și financiare ale secretariatului, iată chestiunile care vor ocupa Consiliul în această sesiune.

EROINA DELA „JUSTITIE” LIBERATA

Camera de punere sub acuzare a respins ieri apelul parchetului contra jurnalului prin care se infirmase mandatul de arestare al d-rei Teodora Danielescu, autoarea crimei pasionale dela ministerul Justiției. Chiar în cursul zilei de ieri „eroina” a fost pusă în libertate.

„CREMĂȚIUNEA” LA JURATI

Eri urma să se judece procesul de calomnie prin presă al prețului Marin C. Ionescu (Cuibu cu barză) care a scris un articol prin care afirmă că d. dr. M. Minovici ar fi cerut 3000 lei pentru liberarea unui cadavru ce urma să fie incinerat. Lume multă, în special preoți, ca și la primul termen, Jandarmi numeroși mențin cu greu ordinea.

Procedându-se la audierea primei martore Maria Armeanu, aceasta declară: Eu am spus înaintea soc. „Prețul Miron” că Tana Maricu, a strâns bani la re-

gie pentru a da d-lui dr. Minovici să ea cadavru dela incinerare. Pe baza acestei declarațiuni și în urma cererii d-lui procuror și a părții civile, după lungi dezbateri, curtea a admis introducerea în cauză a d-nei Maria Armeanu, ca coînvină. Procesul a fost amânat pentru aceasta la 22 Noiembrie.

DIVERSE

— Înalta curte de casate respingând ieri recursul Ministerului de Comunicații și a d-pei c. f. r. contra deciziei Curții de Apel sec. I-a, statul a rămas definitiv condamnat la plata sumei de lei 5.088.000 lei în favoarea băncii „Forestiera”.

Faptul e o urmare a epocii navetelor.

— D. procuror Istrati a dat ieri rechiziții definitive pentru crimă săvârșită dar neizbutită, în contra d-nei Maccia.

— Eri s'a judecat la Curtea de Apel 2, cererea de liberare a coînvinului Roșu (Moara Giurgului) pronunțarea s'a amânat la 9 Mai.

— Josef I. Grünberg, comerciant manufacturier din str. Hanel cu Tei Nr. 10 și 5, a cerut moratoriu.

Tot eri d. Adolf Roler proprietarul marelui magazin tehnic „Compania Anglo-Americană” a înaintat secției I comerciale o cerere de moratoriu.

— xox

„ITALIA” a trecut goliul Botnic

Riga 4 (Rador). — Dirijabilul „Italia”, continuându-și zborul în direcția Polul Nord, a fost semnalat ascară la ora 18.30 la Sud-Vest de localitatea Vasa, aproape de sfârșitul golfului Botnic.

Galo 4 (Rador). — Dirijabilul „Italia” a aterizat Vineri la ora 9 și 10 minute la Vadsoe. Aterizarea s'a făcut fără nici o dificultate. Acest punct din Nordul Norvegiei este ultima etapă, înainte de încercarea zborului la Polul Nord.

— xox

Furtună pe Mare și la Constanța

CONSTANȚA, 4. — De azi noapte băntue vijelie pe mare și în oraș, în urma ploii torențiale de ieri, abătută asupra orașului nostru.

Numeroase firme și galantare mobile au fost trântite la pământ.

Linile telegrafice și circuitele electrice au fost rupte pe alocuri.

Vaporul „Prințesa Maria” a sosit din cauza furtunii o înfățișare de o oră și jumătate.

Harababura dela Primăria Capitalei

Specula cu pâinea și peștele. D. dr. Costinescu susține interesele speculanților

Membrii Consiliului general al Municipiului Capitalei, au fost convocati pentru ieri dimineață, în consiliu.

Neparticipând la ședință, decât un număr foarte restrâns de membri, d. dr. Costinescu, primarul Capitalei, a deschis totuși ședința.

O ȘEDINȚA ILEGALA

În urma protestului d-lui consilier CHEFNER, d. dr. Costinescu protectorul brutarilor, spune că „ședința nu are un caracter oficial, ci este o consiliu, re a membrilor...”

D. CHEFNER protestează din nou și roagă să se ia act că d. dr. Costinescu e conștient că ședința este ilegal deschisă și că totuși persistă în această ilegalitate.

D. CHEFNER spune că d. s'a venit preparat pentru a lua cuvântul în chestia speculei și că se vede împiedicat de a vorbi într-o ședință ținută ilegal.

D. s'a roagă să se ia act că ședința de azi este lovită de nulitate. D. consilier Chefner spune că își rezervă dreptul de a lua poziție față de procedul d-lui primar Costinescu.

SPECULA CU ALIMENTELE DE PRIMĂ NECESITATE

D. DIMITRIU cere înființarea unei comisii speciale pentru soluționarea chestiei alimentelor de primă necesitate.

D. s'a accentuat asupra șantajului ce se face de către brutari, împotriva Primăriei. Spune că cererile brutarilor nu sunt juste, întrucât ei prin diverse trucuri de fabricațiune au un câștig apreciabil:

Din 100 kgr. făină se scot 120 kgr. pâine palisieră și cam 155 pâini negre.

La costul de fabricațiune se adaugă 2.50 lei impozite și alte cheltuieli și pe baza acestor date am făcut următorul calcul:

Făina costă 14 lei 50 bani kgr. la care se adaugă 2 ei 80 și 5.45 lei taxa comunei ceene 42 lei 75 bani un kgr. făină din care se realizează 1580 gr. de jimbă la care se adaugă 11 lei 600 gr. sau 18 lei 33 bani kgr. la care adăugându-se toleranța de 190 gr. și restul de 380 gr. putem afirma că se realizează un beneficiu de 55 la sută.

Urmând același normă de calcul, asupra jimbii și pâineii negre cu prețuri respective de 5 lei 50 și 11 lei 15 bani kgr. brutarii realizează deosebita beneficiu de 50 la sută, uneori — cum e cazul pâinii negre — chiar prin înșelăciune.

populației, dând lipsă la cântar.

Trecându-se la prețul celorlalte alimente, d. Dimitriu, spune că este absolută nevoie de o comisie care să cerceteze amănunțit cum se practică specula.

D. T. NAUM a vorbit de legăturile de cale ferată care ar trebui făcute între gări și piețele de consum.

D. IONESCU-BRAILA (directorul serviciului zootehnic din ministerul de domenii) a dat consiliului o serie de cifre din care rezultă că consumațiunea a crescut enorm, în ultimul timp, în timp ce producțiunea a scăzut cu 25 - 40 la sută.

Capitala consumă acum atâtea carne, cât consuma înainte de război tot vechiul regat. Și în vremea aceasta producțiunea scade mereu, din cauza măsurilor nesocotite ce s'au luat.

La noi exportul de carne a fost stăvilit, iar aiurea exportul de vite primește prime de încurajare.

Tarifele pe căile ferate au fost și ele o cauză a scăderii producției.

Pentru remedierea răului trebuie urmată o politică cumințită și rațională timp de mai mulți ani.

Se lucrează acum la repunerea în funcțiune a abatorului de la Burdujeni. De acolo se va aduce carne pentru București și astfel sperăm chiar să acoperim o parte din consumul Capitalei.

PAR. PAUNESCU se ocupă de chestiunea grădiniilor de zarzavate și arată dificultățile enorme ale zarzavagilor.

Critică lipsa de activitate a Primăriei, care nu a înțeles să sprijine inițiativa particulară în doinienul producțiunii.

PREOTUL ZAMFIR POPESCU spune că Primăria trebuie să exercite un control mai riguros în piețe și hale, asupra diferitelor produse alimentare.

Dece este permis primarului Capitalei, să aprobe cu dela sine putere spolierea populațiunei acestui oraș?

Cum, nu sunt sancțiuni pentru asemenea abuzuri?

Doctorele Costinescu nu poate primi sancțiuni?

Socotim că asemenea oameni, merita să stea în altă parte, nu acolo unde au fost cocoțați de soartă, de politici.

Căci mulțimea Capitalei, dece s'a fie obligată a plăti mai mult? Pentru că vrea d. primar Costinescu să îmbogățească pe brutarii, dându-le un câștig, numai în 4 zile de 1.600.000 lei?

De atunci am întrebat: știe doctorele Costinescu, în buzunarele lui au intrat cei 1.600.000 lei? Numai în cele ale brutarilor?

SE VA SCUMPI DIN NOU PÂINEA?

Și, n'au trecut trei săptămâni, dela urcarea prețului pâinei, că iată, i se brutarii din nou instigați de cine? Să ceară o nouă urcare.

Doctorele Costinescu imediat a sesizat comisia specială a pâinii, care urmează să examineze „cer

Iarăși Teatrul Național și Opera Română din Cluj

Inlăturarea crizei nu se poate face decât înlocuindu-se actuala conducere

"Curentul" a fost primul ziar care a atras atenția ministerului Artelei asupra tristei situații, în care se află Teatrul Național și Opera Română din Cluj, instituții culturale încapute pe mâna cumulatului politician liberal, Prof. N. Bănescu.

Inregistram cu deosebită satisfacție felul cum a fost îmbrățișată campania noastră de întreaga presă și ecul ce l'am găsit în opinia publică românească, dar suntem surprinși că ministerul Artelei nu poartă să ia măsurile corespunzătoare la înlăturarea crizei care s'a instalat de atâtea vreme la Teatrul Național și Opera Română din Cluj.

Ar fi de dorit ca după experiențele făcute, ministerul Artelei să se convingă că trebuie să renunțe la sistemul directorilor improvizati, încredințând conducerea acestor instituții la oameni pricepuți, care să fie puși de adevăratul rol al manifestărilor artistice și care să respecte în același timp cerințele culturale ale publicului.

De aceia ne permitem să revenim, continuând să analizăm situația, precară în care se află cele două instituții culturale din Cluj.

OPERA ROMÂNĂ TREBUIE SĂ FIE UN ORGANISM NAȚIONAL

Avătam într'un articol precedent că una din îndatoririle de care depinde bunul mers al Operei este recrutarea și selecționarea personalului artistic, și am dovedit că această îndatorire a fost continuu neglijată. Căci, deși există un personal artistic suficient pentru a se face față unui repertoriu, spectacolele ce ni se oferă sunt mediocre, și foarte adesea, sub-medioce.

Chestiunea recrutării personalului artistic mai oferă însă și o altă latură. Nu ne vom ridica nici odată împotriva elementelor străine, dar talentate, care s'au încetăținit în dragostea de artă a publicului.

Dar e de dorit ca totdeauna conducerea acestui așezământ de cultură muzicală să acorde o atenție primordiale elementelor autohtone, dacă nu de producție, cel puțin de interpretare muzicală.

Căci „Opera Română” mai ales în Ardeal nu și-a putea asigura tradiția decât înfrunzându-se ca organism național, crescut din mediul nostru social.

Orice angajare de personal n'ar trebui deci tolerată decât în măsura lipșurilor și a nevoiei de stimulare a talentelor originale.

OPERA ROMÂNĂ SAU AZIL DE STRĂINI?

Ori, Opera Română din Cluj e departe de a satisface aceste cerințe, elementele autohtone angajate, fiind continuu în minoritate. Această minoritate se observă atât în ce privește elementele ce participă la coruri, balet cât și la cele ce dețin rolurile principale în distribuția operelor.

Pentru a nu fi acuzată că suntem de rea credință să analizăm unul din programele „Operei Române” analiză care va fi pentru orice exemplul cel mai edificator asupra proporției elementelor străine la Opera Română din Cluj.

Iată ce distribuție găsim în programul ce poartă data de 2 Aprilie 1928 (reprezentarea Operei „Tosca”): Floria Tosca (d-na Albulia Tiron, de naționalitate cehă); Mario Canaradossi (Nagacenski,

Iarăși serbările dela Chișinău

Guvernul a uzat și abuzat de zămintele de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

zăminte de educație civică, națională și morală, să nu se poată împiedica lumea neoficială dela serbările Unirii dela Chișinău. Măsurile aceste nu se pot tălmăci decât în sensul unei îngrădiri a guvernului cu imaginația asaltată de stăfuile revoluției. Am arătat modul cum au fost împiedicate de a participa la serbările dela Chișinău, studenții. Dar guvernul a mai făcut și o altă neozie. Coplesit de o frică meschină, a prăvălit toate obstacolele ca eminențele societății arceștești din Bucovina, aze-

Cum se desfășoară pregătirile pentru adunarea dela Alba-Iulia

Organizarea adunării. — Populația Ardealului în marș spre Alba-Iulia. — Măsurile guvernului. — Temeri de conflicte

— Dela redacția noastră din Cluj —

În aparență calmă, atmosfera politică din Ardeal oibzează de pregătirile marelui adunării dela Alba-Iulia și de măsurile pe care le va întreprinde guvernul pentru a căuta să micșoreze măcar în parte participarea maselor țărănești la această adunare.

Căci cu toate că guvernul a declarat că va lăsa liberă participarea la adunarea dela Alba-Iulia, suntem în măsură a afirma că, urmând tactica din alegeri, organele administrative vor lăsa, ca și atunci, în sarcina jandarmilor să utilizeze toate mijloacele pentru a opri circulația, a intimida masele, interzicându-le ieșirea din județe și ajungerea în saatele din apropierea Albei-Iulii.

Vom arăta mai jos după anchete personale făcute în diferite județe cum se desfășoară pregătirile pentru adunarea dela Alba-Iulia, care e spiritul populației și care sunt până acum măsurile luate de guvern pentru a micșora efectul mobilizării cetățenilor dela Alba-Iulia.

ORGANIZAREA ADUNĂRII. CUM VOR FI ÎNCURȚĂRII PARTICIPANTII

Până în prezenta adunării secretariatul comitetului de organizare din Cluj lucrează în permanență la clubul partidului național-țărănist din Cluj

D. VĂDA VOEVOD

De aici se trimit toate ordinele și se îndrumăză curierii speciali în diferitele județe.

La Alba Iulia funcționează deasemenea un alt comitet de organizare sub prezidenția d-ului Ioan Pop. Orașul și împrejurimile lui sunt împărțite în sase raioane, fiecare având 20—25 saate. În aceste saate vor fi cuartirulii țărăniși participanți din toate părțile Ardealului în zilele care vor preceda adunarea.

Primul sector cu sediul la Alba Iulia va deservi în special cuartirul delegaților din vechiul regat și Bucovina. Basarabia Al 2-lea cu sediul la Ighiu populația din M-ii Apuseni și părțile bihorene.

Al 3-lea sector cu sediul la Vințu de Jos va cuartirulii participanților din județele: Hunedoara, Arad, Timiș-Torontal, Caraș și Severin.

Al 4-lea sector, cuartirulii participanților din jud. Sibiu, Făgăraș, Brașov, Săcuime are sediul în Sebeșul Săseș.

În al 5-lea sector cu sediul în Hărpia se vor opri țărăniși de pe Târnava în al 6-lea la Teiuș cei ce vin Nordul Ardealului, județele Mureș-Cluj și Turda.

Fiecare comandant e ajutat de un substituit de comandant, care au grija de a supraviețui ordinea, primirea delegaților, cuartirulii și plecarea spre Alba Iulia în dimineața zilei adunării.

Fiecare comandant are ca adevărat detașament de 10 delegați, care au sarcina de a face față necesităților organizării.

MARSUL MASELOR POPULARE A ÎNCEPUT. CAND VOR INTRA ÎN ALBA IULIA

Știri sosită dela organizațiile județene arată că marșul spre Alba Iulia a început încă de luni noaptea.

Țărăni din Sălaj și Bihor precum și din regiunea de munte a jud. Cluj (M-ii Gilanliu) se concentrează în direcția Huedinului, în apropierea căruia li s'a semnalat prezența Miercuri seara.

Numărul țărănilor din aceste județe se socoteste la aproape zece mii.

Tot pe drum se află Făgăraș și pe Sebeș și Sibiu, unde vor intra, la Daia și Laneram, Sibienii.

Prezența Maramureșenilor a fost semnalată în apropierea orașului Baia Mare, unde s'au întâlnit cu Chioarenii și Săimărenii; această coloană va urma Valea Someșului până la Dej-Gherla și de acolo peste câmpie la Alba Iulia.

Alte două coloane sunt în marș dela Arad pe Valea Mureșului, cu oprirea la Bărbant și Mihail și pe Valea Crișului negru trecând munții Bihorului la Lăpuș și îndreptându-se spre Câmpeni-Aiud.

Moșii din regiunea Scărișoarei, Albacului, Bucumenii, Abrudenii, Zlătenii pleacă spre Alba Iulia Vineri și Sâmbătă. Numărul populației participante din regiunile muntoase (Biharia, Tara Moșilor, Abrud, Zlatina) se cifrează la 50.000.

În apropierea Huedinului se mai semnalează în ultimul timp și o coloană venind din regiunea de ses a Crișanei (Sălonta Mare — Oradea—Aleșd, care se va asocia grupului din Sălaj.

În sfârșit astăzi de dimineață au plecat majoritatea delegaților din Cluj (regiunea Sărmăș-Morlac). Delegații orașului în număr de peste o mie vor pleca la Alba-Iulia în cursul zilei de Vineri și Sâmbătă. Plecarea spre Alba-Iulia din centrele de cuartiruire amintite mai sus se va face în cursul zilei de 6 Mai.

Măsurile de sabotare ale guvernului

O ordonanță apocrifă afișată la Alba-Iulia

Deși în aparență guvernul își păstrează calmul și n'a luat în mod oficial măsuri pentru interzicerea adunării dela Alba-Iulia, diferitele comandanți ale unităților de jandarmie cât și prefectii de județe au primit ordine pentru a împiedica pe cât posibil circulația spre Alba-Iulia și a recurge la diferite trucuri care ar putea intimida populația și a stăvili efectul adunării.

Astfel la Alba Iulia s'a afișat o ordonanță. No. 7 din 25 Iulie 1924, care proclamă starea de asediu, însăși de comandamentul corpului VI de Armată. Secretariatul partidului național-țărănist din Cluj, care a aflat imediat de afișarea acestei ordonanțe, adresându-se comandantului corpului VI Armată, a aflat că ordonanța e apocrifă.

Cum ordonanța nu purta imprimată nici tipografia unde a fost tipărită, se crede că ea ar fi o simplă manevră a liberalilor spre a deruta pe cei mai slabi de înțeles.

CONFESURILE D-LUI TATARASCU. — JANDARMERIA ÎN ARMATĂ ÎN ÎNTAMPINAREA ȚĂRANILOR?

D-l subsecretar de stat lătarascu și-a fixat drept punct de observație pentru tot timpul pregătirea și înțelegerea adunării dela Alba-Iulia oricui. Atud D-sa a sosit ori la Cluj și a avut o confesiune pe prefecții de județ din jurul Albei-Iulii și cu d-l general Pop, comandantul corpului VI de armată. D-sa inspectează personal cu automobilul micșorea populației în drum spre Alba-Iulia și măsurile luate de autorități.

În legătură cu măsurile luate de D-sa circulația s'au înarmate și jandarmierii au fost trimiși în cursul nopții de Miercuri spre Jai în regiunea Huedinului spre a opri acești delegați din Munții Bi-

marș dela Arad pe Valea Mureșului, cu oprirea la Bărbant și Mihail și pe Valea Crișului negru trecând munții Bihorului la Lăpuș și îndreptându-se spre Câmpeni-Aiud.

Moșii din regiunea Scărișoarei, Albacului, Bucumenii, Abrudenii, Zlătenii pleacă spre Alba Iulia Vineri și Sâmbătă. Numărul populației participante din regiunile muntoase (Biharia, Tara Moșilor, Abrud, Zlatina) se cifrează la 50.000.

Contrabande, contrabande, contrabande

În mai puțin de o săptămână se prind șase contrabande în Maramureș

SIGHET. — Se știe că autoritățile centrale vamale fiind informate de marile cantități de mătasă și alte mărfuri ce se introduc prin contrabandă mai ales din Cehoslovacia, și se vând în diferite centre din țară, au ordonat percheziții la bagajele călătorilor — bine înțeles la cei bănuși suspecți, din trenurile ce circulă pe linia Sighet-Satu Mare-Oradea.

Măsura a fost cât se poate de binevenită căci de mai multe ori funcționarii vamali, mai ales impiegații Pintilie, Caragață și Istrati dela Câmpu Lung la Tisa au descoperit de mai multe ori, mai ales mătasă și la unele persoane mai simandicoase.

CONTRABANDE PESTE TOT

Simțind aceasta contrabandistii și-au schimbat baza de operați pe linia Sighet-Borsa-Iacobeni-Cernăuți. Dar și autoritățile vamale au simțit acest lucru și s'au pus pe lucru în direcția aceasta.

Astfel în ziua de 28 Aprilie, impieगतul vamal Pintilie Vasile a jutat de plut. de grăniceri Catina și Iftimie din comp. 8 grănicieri din Sighet, a descoperit o mare contrabandă de mătasă în comuna Crăciunești de pe Tisa. Marfa în cantitate de 40 kgr. de mătasă au fost descoperită într'un pod al băilor Crăciunești ascunse în niște bidoane de lapte.

Introducerea în țară a mărfii s'a făcut de indivizii Bercoici și Ingher din această comună care au fost arestați. Întreaga cantitate era destinată unui negustor din Cernăuți care aștepta în gara Crăciunești cu scopul de a duce la Cernăuți peste Prisplov. Întreaga marfă a fost confiscată dresându-se actele pentru o amendă de un milion lei.

CUM SE APROVIZIONEAZA UNII COMERCIANȚI

Deasemenen la Câmpulung la Tisa s'a descoperit la oficiul poștal de către agenții vamali Caragață și Istrati două colete mari cu mătasă și expediate de contrabandistii cu destinația Borsa-Cernăuți în ziua de 29 Aprilie.

În ziua de 26 Aprilie în sectorul Huta-Tereu s'a prins o mare contrabandă de ștofe fine în cant. de 60 kgr. destinate negustorilor din Satu Mare, Oradea și Cluj.

În sectorul Sighet-Camara, în fața localității Cehoslovace Hatina s'a prins în ziua de 22 Aprilie în urma măsurilor luate de d. Moșă seful vamei Sighet, de comun acord cu organele grănicerești, care au organizat pânđe, o serie întreagă de contrabande a cărora anchetă nu este încă terminată.

Este de remarcă că atunci când organele vamale lucrează în colaborare intimă, cu grănicerii rezultatul este cât se poate de îmbucurător.

Tg. Mureș, cuib de hoții

Tg. Mureș. — În seara de 28 spre 29 Aprilie, indivizii rămași recunoscuți, au atacat pe soseaua Tg. Mureș—Corunka, pe țărânul Bukosi Iosif din Gălățeni, jefindu-l de suma de lei 5.000 (cinci mii).

Cu ocazia raziei făcute prin orașul nostru în noaptea de 29 spre 30 Aprilie, de către Biroul moravurilor dela Prefectura Poliției locale, a fost arestată individua Anicuța Vasile de fel din comuna Ciufud, jud. Târnava Mică. Cercetată de Serv. siguranței dela Prefectura Poliției, s'a dovedit că este autoarea mai multor furturi din Tg. Mureș, Caracal și București. Ea este recidivistă, fiind condamnată de mai multe ori la Văcărești. S'a găsit la ea o geantă cu 5.000 lei și diferite acte ale d-lui Inginer M. Richman din Caracal.

30 funcționari arestați de jandarmi

CLUJ, 3. — Alături au plecat în excursiune mai mulți funcționari dela uzina electrică și de la apeductul Cluj în spre comuna Someșul-Rece. Între ei se aflau și directorii acestor două uzine orășenești, domni colonel Botez și inginerii Munteanu și Sucușanu, cari au fost călătoriți de cei vreo 30 de funcționari, cari îi însoțeau.

Seara când s'au întors spre casă au fost arestați de către poșta de jandarmi, unde au fost reținuți mai mult timp și s'a făcut fiecăruia procese verbale.

La întrebările puse plutonierul, a declarat că are ordin telefonic dela d. Dan, prefectul județului, să procedeze în acest sens.

Întrebat d-l prefect al județului a declarat că n'a dat nici un fel de ordin în acest sens.

Reese deci clar că cineva din Cluj, care știa despre programul excursiunilor a făcut o simplă glumă, folosindu-se de numele prefectului, ca să-i bată joc de ei.

Autoritățile caută să descopere pe acel ce a pus zarva la cale.

Biserica jefuită

Iasi, 4. — Biserica din satul Piscul Ursului, jud. Roman, a fost jefuită de hoți.

S'au furat mai multe odăjdii și lucruri sfinte.

Ce mită a primit primarul Moldovan dela moșierul Issekutz?

Într'un număr trecut al ziarului nostru am relatat modul cum d-l Moldovan, primarul din Dumbrăveni, jud. Târnava-Mică a încercat să vie în ajutorul moșierului maghiar Issekutz, în dauna țărănilor români. Primarul Moldovan a avut neștințarea fără perche de a da un certificat ilegal, cu conținut fals moșierului Issekutz, atestând că acesta se îndeletnicește cu agricultura, deși într'un alt certificat a stabilit tot dănsul adevărul că, moșierul Issekutz nu se ocupă cu cultura pământului.

DELA PRIMAR LA COMITETUL AGRAR

În baza certificatului mincinos eliberat de primarul Moldovan, comitetul agrar a repenit asupra celui dintâiu hotărâri ale sale în sensul ca să se lase proprietarului Issekutz 50 jugare pământ.

Manoperele primarului Moldovan au fost însă demascate prin deciziunea No. 44/927 a Comisiunii de ocol pentru expropriere din Dumbrăveni. Iată ce spune sentința.

„Comisiunea de ocol Dumbrăveni în urma deliberărilor avute loc la 1 Decembrie 1927 și continuate în zilele de 6 și 7 Decembrie 1927 referitoare la moșia (Issekutz) prin deciziunea No. 163/925 R. A. a cerut prealabilă învoire a Comitetului Agrar s. Transilvaniei pentru a se putea trece cu exproprierea până la 10 jugare, în baza art. 9 din lege, deoarece s'a constatat în mod indubitabil, că proprietarul n'are ca ocupație principală agricultura și nici părinții săi n'au fost agricultori, și că locuitorii îndreptățiți din tabloul de improprietărire au rămas definiții (art. 93 punctele 1—3 inclusiv) nu se pot satisface cu terenul expropriat din alte moșii în măsura locului de ? iug.

Proprietarul susține prin reprezentantul său, că nu se poate face exproprierea până la 10 jug. fiind că sunt deja expropriate 114 jug. cu care s'ar putea satisface îndreptă

Misterul legii învățământului secundar

Ministerul Instrucțiunii s'a grăbit, prin d-l secretar general să ne explice pentru ce legea învățământului secundar nu s'a promulgat până acum.

Motivul ar fi că legea trimisă spre promulgare la monitor, a apărut cu un articol lipsă, anume art. 13 referitor la educația fizică.

În plus, adăugă d-l secretar general, s'au strecurat greșeli de text, pe ici, pe colo.

Semnificându-se aceste greșeli, ipoteza a fost oprită și legea, înaintea, a trebuit să pornească din nou pe ruta oficialității: semnarea din nou de biroul Camerei, a Senatului etc.

A trecut vreme până să se adune ședințele, în epoca aceasta de vacanță.

Cam astfel ni se explică întârzierea. O redăm exact, dar nu ne obligăm nimeni să o luăm ca literă de evanghelie pentru că:

1) Un articol s'ar fi observat la timp nu necesită, numai decât, o nouă contra semnare din partea președinților corporilor legiuitoare.

2) Micile corecturi ale greșelilor de text, nu ni s'a lămurit: sunt greșeli de tipografie și atunci nu trebuiau să neliniștească ministrul, sau sunt greșeli în redactarea de text, pe care acum — în extremă — caută să le îndrepte ministrul, pe o cale care totuși nu e legală.

D-l Secretar general ne spune că e vorba doar de schimb de cuvinte, pe ici, pe colo.

Dar este știut că un singur cuvânt schimbă complet sensul unui întreg articol și implicit al legii. Și atunci?..

Între d. dr. Angelescu și d. Vintilă Brătianu

la ministerul de instrucție s'au depășit fondurile. O adresă a d-lui ministru de finanțe. Se cer măsuri contra d-lui Banciu, directorul comptabilității

În ziarul nostru s'a arătat de repetate ori că direcția comptabilității din ministerul de instrucție merge cam în trei roate.

Mai arătam că se plâng furnizorii, se plâng funcționarii și toți cei ce în genere au legături cu acest minister și cu această nenorocită direcție.

SAU DEPAȘIT FONDURILE

Cu toate că atâtă înșe este în suferință, cu petiții și drepturi neordonate, totuși astăzi am aflat o știre senzatională: fondurile ministerului la anumite capitole și articole bugetare, au fost depășite cu douăzeci și patru de milioane.

Până acum — se știe secret — n'am putut afla dela care anume capitole și articole este această depășire. Totuși ne-a transpirat că ar fi vorba de capitolele și articolele referitoare la furnizori și salarizarea inspectorilor școlari.

O ADRESA NE MAI UZITATA

În fața acestei situații, acum trei patru zile a venit dela ministerul de finanțe o adresă către cel de instrucție, prin care arătându-i-se situația, ministerul de finanțe, de clar că patru luni de zile nu mai onora semnăturile pe voucherele semnate de d. dr. Angelescu.

Cu alte cuvinte patru luni de

Dr. C. ANGELESCU

de activitate ale ministerului sunt sistate patru luni.

MASURI CONTRA D-LUI BANCIU

Ceea ce este mai grav în toată această afacere, este faptul că ministerul de finanțe intervine și cere ca să se ia măsuri contra d-lui Banciu directorul comptabilității ministerului de instrucție.

Inmormântarea lui George Ranetti

Eri d. a. s'a făcut la Bellu înmormântarea lui George Ranetti. Prietenii și admiratorii defunctului ziarist și scriitor, în număr foarte mare, au ținut să-l petrecă la locul de veci.

Erau de față d-nii Stelian Popescu, ministrul justiției, Transilasi, fost ministru, prof. Ionescu-Quintus, I. Zaharof, general Nicolae, prefectul poliției, Gr. Filipescu, M. Mora, Andrei Ionescu, dr. Mina Minovici, Pamfil Seicaru, Aurel Ionescu, C. Balabaga, Anibal Stoenescu, directorul prefecturii, C. Solomonescu, Corbescu, C. Nottara, R. Șeianu, Ar. Demetriu, N. Sorescu, C. M. Sorbu, C. Moldovanu, B. Ceoropide, Ciuceanu, N. Apostol, Raul Crăciun, Eug. Călinescu, C. Dumitrescu, G. Cristodorescu, G. Deleanu, Vulturescu, I. Brezeanu, N. Tăranu, Fagure, Bătară, Petre Sturza, Oscar Spăte, Uliup Hodog, Demetrius, etc.

Scrierul era așezat în capela cimitirului pe un catafalc, în jurul căruia se aflau așezate coroanele depuse de ministerul de interne, ministerul de război, ziarul „Unitarul”, dir. gen. R. M. S., Sindicatul ziaristilor, Asociația presei, Ateneul Român, Teatrul Național, revista „Furnica”, soc. autorilor dramatice, soc. scriitorilor români și alte numeroase jerbe de flori.

Serviciul religios a fost oficiat de protoul Avramescu, și preotii bisericii Creștine.

CUVANTĂRIILE

După terminarea serviciului religios d. PAMFIL SEICARU, a ținut următoarea cuvântare, în numele Sindicatului ziaristilor:

Întristăți prietenii și camarazi, îmi revine mie durciosa sarcină de a evoca pe marele George Ranetti, gazetarul de nescosată veră, de hărnicie plină de violență, despărțit de noi, prin senința neîndurată a morții.

Un talent ce s'a risipit cu generozitate și scrisul cotidian, ce a știut să înlocuiască todeauna nota gravă prin gluma sprințată, violența prin ironie și nu odată a provocat ridicolul pe solemnitățile găunoase a unor personajii. Nu a fost un simplu capriciu când și-a ales printre multe lui pseudonime pe Cyano, roșul anadasiu, pe care

Cum scapă un proprietar de un chirieș indelzirabil

Ionaș Spielman din str. Smărdan, pe lângă meseria de orologier, ce o exercează mai este și proprietar.

Un chirieș al acestuia, anume Avram Reiss, din str. Splaiului I, care ocupă un modest apartament de 28 ani, a intrat în conflict cu d. Spielman, din cauză că n'a acceptat chiriea impusă de proprietar.

Eri, în timp ce chirieșul se afla la masă s'a pomenit cu 10 oameni ai primăriei cari au început să dărâme acoperișul casei.

Ingrozit că i se dărâmă adăpostul peste avuții lui nenorocitului chirieș a început să strige și întregul cartier a fost în picioare.

Cu mare greutate oamenii Primăriei au reușit să-l dărâme casa.

E de notat că în timpul când se dărâma casa a venit un subcomisar dela circumscripția 28-a și a anunțat că Primăria a găsit casa însă-lubră și trebuia dărâmată.

Victimele asigurărilor reciproce

Scandalurile se țin lanț. - Cum sunt excrocați asigurații. - Ce trebuie să facă

Se pare că excrocheriile cu asigurările reciproce au ajuns la scadență. Constatarea reiese din faptul că asigurații, cari s'au hrănit până acum din naivitatea lor căror au căzut victime, încep să se desmeticească. Altă explicație n'au lucrurile ce s'au întâmplat mai zilele trecute la sediul unei societăți de pe str. Lipsani, care se ocupă cu acest fel de asigurări.

Lucrurile stau astfel:

Din Bacău s'au asigurat la această societate, momii fiind de agenți vre-o 1800 de nenorociți, care pentru nașteri, care pentru decese, cei mai mulți, însă, pentru căsătorii. Și au plătit oamenii și primul vârsământ și ratele în total câte 24.000 de lei. Când au ajuns la suma de 20.000 lei se așteptau la încasarea sumei asigurate. Dar societatea le-a cerut mereu. Și ei au dat. Au mai dat câte 4.000 de lei încă. Dar s'au întrebat: cât mai trebuie să dăm? Căci societatea le cere mereu, pe baza unei excrocherii: una sunt condițiile

ce îi le pune în față, când conține asigurarea și alta sunt condițiile în cursul ratelor; alta: pentru că societatea le schimbă.

Deci, temându-se — cu drept cuvânt — de pierderea și a capitalului vârsat, au trimis dela Bacău o comisiune, care să trateze înapoarea banilor, fără nici o dobândă. Comisiunea vine și se prezintă la bancă unde d. Constantinescu le pune în vedere că nu le poate înapoia capitalul depus decât redus cu 20 la sută. Comisiunea se întoarce la Bacău și comunique răspunsul universal al d-lui Constantinescu.

Asigurații, zăpăciți pornesc le București și invadează localul asinuității bănci. Administratorii băncii oameni obișnuiți, cu această desfașurare a fiecărei asigurări, au procedat prompt. Un ascensor le stă la dispoziție. Și cu el au rezolvat situația în cea mai mare parte: pe cei mai mulți — țărani și blânzi — i-au urcat în pod, unde i-au dăscălit și de unde

le-au dat drumul noaptea târziu; pe câțiva vehemenți, 4-5 însă, i-au satisfăcut integral, adică le-au restituit capitalul depus și celor ce se mârșeau a protesta platonice le-au achitat sumele depuse minus 20 la sută.

Așa ne-a povestit lucrurile, unul — din categoria aceasta — care a venit să ni se plângă și să ne ceară sfatul.

Ce e de făcut? Până când autoritățile se vor desmetici nu e decât o singură măsură. Acea dictată de experiența populară: „decât nimic, mai bine ceva” adică asigurării să caute a reîntra în posesia capitalului lor cât mai curând posibil: astfel, mai târziu să nu fie prea târziu.

În această privință nu trebuie să se facă nici o deosebire între „Banca Universală Titus Constantinescu”, „Concordia”, „Ferișorea”, „Regina Maria”, „Tutova”, „Propășirea”, „Gloria Viitorului”, „Viitorul” și celelalte surute întru excrocherii.

DEZARMAREA AERO-CHIMICA

Un bilanț. -- In așteptarea anchetei. -- Matismul Ministerului. -- Un articol al d-lui N. Iorga.

În urmărea campaniei de desmeticare a factorilor noștri conducători, înscărninați cu Apărarea Națională, „Curentul” a intrat prin încă dela primele sale numere o hotărâtă campanie împotriva acelor ale căror potlogării sau neglijențe sunt menite să pregătească hecatombele pitoarelor noastre înfrângeri militare. În această linie, ziarul nostru a fost și este la lăcoasă în primul rând în samsarii cubărită la l. A. R., — în frunte cu mistul Lucien Fabre. Și după destăinuirile referitoare la infirmitățile aviației noastre, „Curentul” a trecut la serviciile din Ministerul de Război înscărninate cu pregătirea războiului chimic, cu complement al celui aerian, într-o eventuală alarmă și conflagrație.

În momentul când ziarul nostru relepa publicului debanda din ceea ce se credea îndreptățit să numească „Baraca gazelor ucigăse”, arătând parca de vînă ce revine comandantului actual al S. A. C. G., colonelului Gh. E. Popescu, — și după ce grație campaniei noastre, atelerele Serviciului fuseseră în goană golite de catrafusele ce se lucrau acolo pentru diverși subalterni, — o voce a survenit, luând cu căldură apărarea d-lui colonel Gh. E. Popescu: prem să vorbim de articolele d-lui prof. Dan Rădulescu, publicate în două numere trecute ale „Curentului”.

În unul din numerele trecute ale „Neamului Românesc” publică, sub titlul „AVIAȚIA”, un articol pe care ținem să-l reproducem în întregime.

„Banul public a fost cerut — cu mai multă sau mai puțină grație — pentru apărarea aeriană a țării și toată lumea a răspuns cu plăcere la acest patriotic îndemnul.

Mă tem însă că tot ce s'a strâns „cu talgerul” e încă nesfârșit de puțin pe lângă ce ne trebuie.

Contra noastră, la cel d'întăi conflict european, pe care-l poate produce un gest de pasivitate ori o zăpăceală diplomatică, se vor abate sturli întregi de avioane purtătoare de bombe cu gaze asfixiante, față de care, ni se spune — și autoritatea militară nu răspunde un cuvânt — că n'apem cu ce ne apăra.

„Ce a fost în 1916 a fost o jucărie față de ce ni se pregătește. Și câte victime am însemnat și atunci! Prin ce zile, și săptămâni de groază am trecut!

A dispune de o flotilă respectabilă de avioane e o glorie. Și numele aceluia care a înfruntat și o perfectă corectitudine la cei ce vor participa la dansa ni-o pot garanta.

„Nația și-a făcut datoria, dând. Acuma vine, cu guvernul în frunte, datoria altora, absolută, inextinguibilă.”

Sublinierea din articol, — ținem să accentuăm aceasta, — este chiar a d-lui N. Iorga.

Și totuși, Ministerul nu a dat nici un semn de viață, nici după această dată. Am primit numai din partea „Stațiunii Entomologice” a Ministerului de Agricultură și Domenii o comunicare, prin care eram informați că ceea ce numisem noi „ofensiva omizilor boeresti” era o absurdă invenție fantazistică. Livezile noastre de pruni, ne comunica Ministerul Agriculturii, sunt amenințate de o insectă foarte primejdioasă, — de „Păduchele testos”, — împotriva căruia se fac astăzi experiențe de combatere cu gaze toxice. Iar „boierii” și „prietanii” d-lui colonel Popescu, despre cari se vorbește cu prilejul descrierii „caravanei dela Doicești”, ar fi pur și simplu doi din cei mai săraci locuitori ai satului. În plus, acoperământul pomilor ar fi fost confecționat din corturi vechi, — formate, — iar substanțele ar fi fost cumpărate de către Min. de Agricultură, iar nicidecum de către S. A. C. G.

IN LOC DE MUNCA, CONFERENCE

Pentru a sfârși, astăzi, cu comemorarea elementelor adunate în dozele noastre înainte de publicarea articolelor d-lui prof. Dan Rădulescu, socotim leal să mai parșim și de o conferință ținută de d. colonel Gh. E. Popescu la „Societatea de Chimie”, — și publicată în rezumat în „Viitorul” și în care se spune că:

„Arma chimică se va manifesta în războaiele viitoare, a-fără de cazul că s'ar găsi alt mijloc de luptă mai eficace, puțin costisitor.

„Populația civilă din interiorul țării va fi mult mai expusă la efectele armei chimice decât combatanții pe front.

„280 DE AVIOANE AR PUȚEA VARSA ASUPRA BUCUREȘTILOR 70 TONE DE FOSFEN CARE AR FACE IRESPERABILĂ TOATA ATMOSFERA ORASULUI.”

În restul conferinței d-lui col. Gh. E. Popescu, — și tot după data de seamă din „Viitorul”, — se arată ceea ce s'a făcut pentru protecția populației civile. Mult, ar aerul să spună comandantul S. A. C. G., după ce enumeră programul comisiunii de pe lângă M. S. M. Nimic, — sau aproape nimic, — repetăm noi, — cu tot patriotismul d-lui col. Gh. E. Popescu, pe care ni-l confirmă d-l prof. Dan Rădulescu.

În numărul nostru dintr-o săptămână să analizăm și cele două articole ale d-lui prof. Dan Rădulescu, — urmând ca apoi să trecem mai departe, spre felul ce ne-am fixat din capul locului, și care, repetăm, rămâne:

BILANTUL ACTIVITĂȚII 9 MASTI

Înregistrăm astăzi, — cu oarecare întârziere, — rectificarea primită, — neîncecând a verifica afirmațiunile d-lui Dr. care ne-o comunică, — cu atât mai mult cu cât ele confirmă esențialul susținerilor noastre. Într'adevăr, importantul în campania noastră era să arătăm cum un Serviciu atât de esențial ca S. A. C. G., pentru apărarea națională, — în loc să se ocupe permanent cu pregătirea ofensivă și mai ales a defensivei aero-chimice, este distras dela rostul lui immanent, — esențial pentru viața noastră și a Statului Român, — și se apucă de experiențe entomologice-sportive în momentul când atelerele lui nu posedă decât nouă masti. Repetăm, — deoarece nu o vom repeta niciodată indicându-l: S. A. C. G. nu dispune astăzi decât de 9 masti tip „Manaron”, — adică mai pe scurt tip „Asasin”.

Comunicarea Min. de Agricultură sfârșeste astfel:

„Experiențele au fost conduse metodic, științific, și ținerea, pe această cale, să aducem viile noastre multumiri Ministerului de Război și S. A. C. G. cari s'au pus la dispoziția noastră și

MUTISMUL MINISTERULUI

Repetăm, — Ministerul de Război, care ar fi avut puțină să ne și lovească, nu numai să polemizeze cu noi, nu s'a cîștigat de fel. A neglijat să ne mulțumească nu numai cu o anchetă, dar nici măcar cu o simplă desmintire. Și aceasta ar fi fost poate cu atât mai de dorit, cu cât la destăinuirile noastre se interesează, dela o vreme însuși domnul profesor, — și deputat, nu? — Nicolae Iorga, — care

Informațiuni

Abonamentele la „Curentul” LEI 700 pe an

„ 350 „ 6 luni
„ 200 „ 3 „
Pentru Bănci, Instituțiuni și Administrații Publice, 1000 anual.
Pentru străinătate, un an 1700; 6 luni 850; 3 luni 500.
Abonamentele încep la 1 și 15 ale fiecărei luni.

AGRICOLE

Uniunea camerelor de agricultură studiază regulamentul legii păsunilor comunale, votată în trecuta sesiune parlamentară.

SANITARE

Membrii consiliului sanitar superior, s'au întrunit ieri dimineață, în ședință, sub președinția d-lui dr. P. Cazacu, secretarul general al ministerului sănătății.

BISERICESTI

D. I. Popescu-Mozăcon, licențiat în teologie, va fi hirotonit, con mâine ora 9 jum. dim, la biserică Icoanei.

STUDENTEȘTI

Comitetul executiv al Uniunii naționale a studenților creștini din România este convocat în ședință azi, ora 2 jum. d. a.

Sunt rugați să participe și consilierii Centrului studențesc București.

„Avântul Studențesc” se întrunește astăzi Sâmbătă 5 Mai a. c. ora 8 jum. seara.

DIVERSE

D-l ministru al Cultelor Al. Ispădatu a plecat la Cluj.

Ministerul instrucțiunii a convocat pentru zilele de 17, 18 și 19 Mai delegații universităților, pe ai învățământului secundar din toată țara, membrii consiliului permanent, spre a discuta punerea în aplicare a legii învățământului secundar.

Duminică 6 Mai c. ora 11 dimineața se deschide în palatul Ateneului Român, (pictură, sculptură, arhitectură).

D-l Dr. M. CĂHĂNESCU și-a reluat consultațiile la Karlsbad, Villa Lohrbeerkranz.

Ministerul de instrucție a acordat titlul de definitiv următorilor profesori:

Olga Teodora, Brăila; Elvira Mandrescu, R. Sărat; Pr. I. Angelescu, Brăila; Virginia Robescu, Bărlad; Adriana Popovici, Bărlad; Elena Iosipescu, R. Sărat; I. Petre, Cernăuți; V. Iencan, Suceava; Valeriu Greu, Cernăuți; Viorica Țintă, Chișinău; Teodora Moscuca, București; Pr. I. Imbroane, Timisoara; Gh. Popa, Cluj; A. cine Onifru, Timisoara; Laura Hoening, Husi; G. Galinescu, Iași; Victoria Corin, Brăila; Silvia Creangă, Iași; D. Tiganescu, Dej; Gr. Litan, Cluj; D. Bucevici, Viișnia; Maria Chiriac, Blăți; Aristia Curcumei, Chișinău; Aspasia Chersim, Botosani; Simu Traian, Lugoj; Pr. G. Popescu, Focșani; Ioan Cotrus, Oradea Mare; C. Dancu, T. Severin; M. Grumăzeșcu, Dorohoi; Al. Tekete, Carei; Mari.

În „Monitorul Oficial” de ieri au apărut atribuțiile funcționarilor superiori din ministerul agriculturii, în ce privește distribuția notelor calificative.

Ministerul muncii a făcut — prin inspectoratele de muncă — o anchetă în întreaga țară, cu privire la modul cum întrebuințează lucrătorii timpul liber.

Rezultatul acestei anchete va fi comunicat Biroului internațional al muncii, chestiunea fiind în legătură cu o recomandare adoptată de o conferință anterioară a muncii și asupra căreia urmează ca România să ia o hotărâre referitoare la ratificarea sau neratificarea ei.

Abatele Zavoral la Vălenii de Monte

Abatele Zavoral însoțit de Excelența Sa d. Kunz Jizersky, ministrul Cehoslovaciei, d. profesor Nic. Iorga și Emanuel Popescu din ministerul de externe au făcut ieri o excursie la Vălenii de Monte. La Ploști distinsul oaspete s'a oprit la liceu pentru a răspunde vizitei, pe care un grup de elevi au făcut-o în timpul din urmă în Cehoslovacia și la Mănăstirea Străoav.

În amfiteatrul liceului Abatele Zavoral a fost salutat în cuvinte călduroase de directorul și primarul orașului, dr. Obrocea, care în semn al prieteniei ce leagă poporul român de opera abatelui, — a propus abatele unei străzi cu numele „Abatele Zavoral”.

Opera culturală întreprinsă de profesorul Iorga la Vălenii, Școala de Misionare, Universitatea Populară, Biserica și Muzeul au impresionat în mod deosebit pe oaspeții cari i-au exprimat totodată admirația și mulțumirile lor. Seara s'au înalțat în Capitală.

„Azi după amiază Abatele Zavoral pleacă la Constanța.

Abatele Zavoral la Cluj

Cluj, 4. — Consutul cehoslovac din Cluj a primit o telegramă din partea Legației din București prin care se anunță vizita Monseniorului Zavoral la Cluj pentru ziua de 12 Mai. Universitatea din Cluj, societatea cehoslovacă și toți intelectuali români pregătesc o primire grandioasă abatelui Zavoral.

Implinindu-se 5 ani dela fermirea Universității, seria Iunie 1922, anunțăm pe această cale conform angajamentului, pe următorii, a se întruni, la Iași, Joi 24 Mai (ziua Eroilor) ora 10 a. m. la Universitate:

Ion Bălanaru ing., Gh. Zarojan mag., C. Suceveanu avocat, Jacobitz Filipescu avocat, Gh. Moraitescu, Avocat, Vasile Neculan profesor, Constat. Zotta stud. Berlin, D. Porojnicu avocat, Michel Berthet avocat, Ionuț Popescu, C. Zelea Codresanu, Iosif Papilian, Gh. Petrescu mag., Eusebie Grigoriu, Pavel Epure, Leonida Băudea, Dumitru Cojan, Gh. Mănăstirea, Gh. Dumitrescu, Miluț Popovici, Ilie Gârmeș, O. Antonianu, Cucu Stoicescu, Alex. Popărlan.

Biroul internațional al muncii a cerut, ministerului muncii să-i comunique până la 15 Mai, numele persoanelor cari vor face parte din delegația oficială a României la conferința internațională a muncii ce se va deschide la Geneva, la 20 Mai.

Varșovia, 4. (Rador). — În toată Polonia au avut loc ieri solemnități pentru sărbătorirea independenței Republicii. În toate orașele s'au organizat servicii divine, și s'au organizat cortegii, intrări și conferințe. La Varșovia, după oficierea serviciului divin la Catedrală, a urmat defilarea trupelor din garnizoană, în prezența președintelui Republicii, guvernului, reprezentanților Dieței și Senatului și membrilor corpului diplomatic.

Ziua de 10 Mai va fi serbată în toată țara pe lângă obinuitul Te Deum și parada militară și cu o conferință în care se va comemora Regele Ferdinand.

Conferențarii sunt aleși dintre fruntași intelectuali profesori, scriitori, literati, etc.

Conferințele sunt organizate de Universitatea liberă.

Biroul internațional al muncii dela Geneva a cerut ministerului muncii să-i comunice numărul muncitorilor străini cari lucrează actualmente în toate minele din țară, repartizați pe naționalități.

Acesta este în legătură cu cererea făcută la Geneva de către guvernul belgian în vederea studierii chestiunii drepturilor la pensie pentru bătrânețe și invaliditate a muncitorilor străini.

Aflăm că marele nostru cântăreț baritonul Jean Athanasiu de la Opera Română din București fiind angajat exclusiv de către Uzelele Odeon parăsește azi Capitala cu expresul de Berlin spre a face o serie de înregistrări.

Eri a început la consiliul de război al corp. II armată un nou proces de neapănare la legea lincei publice.

Inculpați sunt comunistii: A. Roienberg, Arady Ladislau și O. Forau, acuzați de a fi răspândit manifeste și broșuri comuniste.

Procesul va continua azi dimineață la consiliul de război.

„Avântul Studențesc” se întrunește astăzi Sâmbătă 5 Mai a. c. ora 8 jum. seara.

Ministerul instrucțiunii a convocat pentru zilele de 17, 18 și 19 Mai delegații universităților, pe ai învățământului secundar din toată țara, membrii consiliului permanent, spre a discuta punerea în aplicare a legii învățământului secundar.

Duminică 6 Mai c. ora 11 dimineața se deschide în palatul Ateneului Român, (pictură, sculptură, arhitectură).

D-l Dr. M. CĂHĂNESCU și-a reluat consultațiile la Karlsbad, Villa Lohrbeerkranz.

Ministerul de instrucție a acordat titlul de definitiv următorilor profesori:

Olga Teodora, Brăila; Elvira Mandrescu, R. Sărat; Pr. I. Angelescu, Brăila; Virginia Robescu, Bărlad; Adriana Popovici, Bărlad; Elena Iosipescu, R. Sărat; I. Petre, Cernăuți; V. Iencan, Suceava; Valeriu Greu, Cernăuți; Viorica Țintă, Chișinău; Teodora Moscuca, București; Pr. I. Imbroane, Timisoara; Gh. Popa, Cluj; A. cine Onifru, Timisoara; Laura Hoening, Husi; G. Galinescu, Iași; Victoria Corin, Brăila; Silvia Creangă, Iași; D. Tiganescu, Dej; Gr. Litan, Cluj; D. Bucevici, Viișnia; Maria Chiriac, Blăți; Aristia Curcumei, Chișinău; Aspasia Chersim, Botosani; Simu Traian, Lugoj; Pr. G. Popescu, Focșani; Ioan Cotrus, Oradea Mare; C. Dancu, T. Severin; M. Grumăzeșcu, Dorohoi; Al. Tekete, Carei; Mari.

În „Monitorul Oficial” de ieri au apărut atribuțiile funcționarilor superiori din ministerul agriculturii, în ce privește distribuția notelor calificative.

Ministerul muncii a făcut — prin inspectoratele de muncă — o anchetă în întreaga țară, cu privire la modul cum întrebuințează lucrătorii timpul liber.

Rezultatul acestei anchete va fi comunicat Biroului internațional al muncii, chestiunea fiind în legătură cu o recomandare adoptată de o conferință anterioară a muncii și asupra căreia urmează ca România să ia o hotărâre referitoare la ratificarea sau neratificarea ei.

Abatele Zavoral însoțit de Excelența Sa d. Kunz Jizersky, ministrul Cehoslovaciei, d. profesor Nic. Iorga și Emanuel Popescu din ministerul de externe au făcut ieri o excursie la Vălenii de Monte. La Ploști distinsul oaspete s'a oprit la liceu pentru a răspunde vizitei, pe care un grup de elevi au făcut-o în timpul din urmă în Cehoslovacia și la Mănăstirea Străoav.

În amfiteatrul liceului Abatele Zavoral a fost salutat în cuvinte călduroase de directorul și primarul orașului, dr. Obrocea, care în semn al prieteniei ce leagă poporul român de opera abatelui, — a propus abatele unei străzi cu numele „Abatele Zavoral”.

Opera culturală întreprinsă de profesorul Iorga la Vălenii, Școala de Misionare, Universitatea Populară, Biserica și Muzeul au impresionat în mod deosebit pe oaspeții cari i-au exprimat totodată admirația și mulțumirile lor. Seara s'au înalțat în Capitală.

„Azi după amiază Abatele Zavoral pleacă la Constanța.

Abatele Zavoral la Cluj

Cluj, 4. — Consutul cehoslovac din Cluj a primit o telegramă din partea Legației din București prin care se anunță vizita Monseniorului Zavoral la Cluj pentru ziua de 12 Mai. Universitatea din Cluj, societatea cehoslovacă și toți intelectuali români pregătesc o primire grandioasă abatelui Zavoral.

ULTIMA ORA

In ajunul marelui lupte

D. Iuliu Maniu la Alba Iulia

Jandarmii încep să execute ordinele d-lui Guță Tătărescu

ALBA-IULIA, 4 Mai. — Astăzi au sosit în localitate d-nii Iuliu Maniu, Mihai Popovici, general Racoviță.

După masă va avea loc o consfățuire.

D. Mihai Popovici a plecat la Aiud pentru a cere d-lui Gh. Tătărescu reintroducerea în legalitate, intru-

cât jandarmii, cum de o pildă în comuna Ciubut, au oprit țărani de a veni la Alba Iulia.

Dela Arad d. Șt. Cicio Pop a plecat spre Alba-Iulia în fruntea a circa 10.000 oameni.

Moșii au trecut prin Albac în cursul nopții.

Consfățuirea M. Popovici-Tătărescu

ALBA-IULIA, 4. — Azi la ora 11 a. m., a avut loc o întrevedere între d-nii M. Popovici și Tătărescu, subsecretar de stat.

D. M. Popovici a adus la cunoștință d-lui ministru Tătărescu măsurile de represalii luate de jandarmi în acelaș

moment din aeroplane manifeste guvernamentale cu următorul conținut:

Frați români,

„Nu ascultați minciunile ce vă chimă la Alba Iulia.”

Nu mergeți la Alba Iulia. Nu faceți voia ungurilor și bolșevicilor.

Vă veți pierde vremea fără folos.

Guvernul va rămâne la putere și după 6 Mei și nu va îngădui ca țara să fie turburată de ni menii.

Așteptați cu răbdare și în liniște compacte.

Sosirea gazetarilor străini

Alba-Iulia, 4. — Până acum au sosit la Alba Iulia următorii reprezentanți ai presei străine:

Schahman, „Le Petit Parisien”, Kilian, „Associated Press”, Josef Lazar, „Neue Freie Presse”, Moritz Dreneau, „Journal de Debats”, Lunilian, „Gibson”, „Temps”, Billik, „Daily Mail”, Günther, „Europe-Press”, Milli, „Corriere della Sera”, Razi Rul dela „Chicago Tribune”, Mark au dela „Cristian Monitor” din Boston America.

Încercări de oprire pentru Alba-Iulia

Alba-Iulia, 4. — Dela Petroșani au vrut să participe 5000 muncitori.

În urma intervenției d-lui Tătărescu li s'a permis să plece spre Alba-Iulia.

Se găsesc acum în drum, la Oștie.

Căți participanți au sosit

Alba Iulia, 4. — Sunt în jurul Albaei Iuliei 5000 țigăreșeni, 2000 din Trei Scaine, 1500 din Moldova și Basarabia, 6000 din

D. IULIU MANIU

Hunedoara cu Aurel Vlad Din Arad au venit pe Mureș, 10.000, iar Sever Bocu din Banat cu 5000.

MASURI ARBITRARE

O dispozițiune administrativă a interzis restaurantelor de a fi deschise localurile după ora 8 seara, începând de azi și până Marți 8 Mai.

S'a dispus abrogarea ordonanței No. 2 din 1921.

MOȘII VIN MEREU

Clubul partidului anunță plecarea unui număr de peste 10.000 de moșii, în 5 coloane, din Abrud, spre Alba Iulia.

D. TATARASCU LA ALBA-IULIA

Deasemeni a sosit în localitate d. Guță Tătărescu.

La Alba-Iulia s'au făcut 5 tri bune, în jurul pieței.

PARCHETEL MILITAR ȘI SIGURANȚA SUNT PREZENȚI

Alba Iulia, 4. — În ultimul timp s'flam că a sosit în localitate lt. colonel Terpu, prim-comisar regal al corpului 6 armată Cluj, maior drămă, căpitan Niculescu, comisari regal din Cluj și căpitan Anastade, comisari regal, venit special în București cu automobilul.

La hotelul „Dacia” au fost găzduiți fruntașii partidului național țărănesc.

În acelaș hotel se află și informatorii d-lui Guță Tătărescu, precum și agenții de siguranță.

Toată brigada de siguranță de la Cluj a sosit la Alba Iulia.

UN MANIFEST GUVERNAMENTAL

Din sursă autorizată aflăm că în județele Arad și Caraș s'au a-

„Liberalii primejduesc existența Statului” spun național-țărăniștii

Cum va fi prezentată la Alba-Iulia situația noastră internă și externă. Deducerile propunerilor liberale de colaborare

Cum se știe, național-țărăniștii în afară de marea adunare dela Cluj mai tin încă câteva întruniri în alte orase ale țării.

Intrunirea dela București va fi prezidată de d. Virgil Madgearu și din această pricină d-sa nu va putea citi în fața congresiștilor adunați la Alba-Iulia raportul asupra activității partidului pe anul trecut.

Sunt în acest raport — care va fi tipărit și distribuit la Alba Iulia — unele precizări care trebuiesc relevate.

Astfel în partea referitoare la propunerea liberalilor de colaborare se arată că Regenta a ținut să precizeze caracterul de provizoriu al guvernului Vintilă Brătianu.

Chemând la sine pe șefii partidelor politice și propunând constituirea unui guvern național. În urma refuzului general, sub aceeași sugestie a factorului constituțional d. Vintilă Brătianu a propus partidului național-țărănesc o colaborare de guvern în următoarele condițiuni:

1) Constituirea unui guvern de concentrare, sub președinția unei personalități neutre, compus din reprezentanți ai partidului liberal și ai partidului național-țărănesc în număr egal.

2) Desemnarea reprezentanților partidului național-țărănesc trebuia să fie făcută de mai înainte și re-partiția ministerelor urma să fie realizată după încheierea acordului de principii.

Guvernul așa constituit va lucra cu actualul parlament în care partidul liberal posedă 318 mandate și partidul național-țărănesc 54.

3) Guvernul acceptă la răstare să ceară Înaltei Regențe chiar dizolvarea parlamentului, la momentul oportun a cărui alegere și-o rezervă, după ce se va fi votat de către parlament o întreagă serie de reforme economice și financiare.

Nu mai atunci se acceptă a se proceda la alegerea, de data aceasta chiar liberă și legală, dar cu o condiție expresă: partidul național-țărănesc să consimtă a candida pe liste comune cu partidul liberal în proporție de 45 procente candidați național-țărăniști, și 55 procente candidați liberali.

DE CE AU RESPINS OFERTA LIBERALILOR

Argumentația refuzului — așa cum e relatată în raportul d-lui Virgil Madgearu — conține următorul pasaj:

Orice om cu bun simț a putut aprecia sinceritatea propunerii de colaborare la guvern pe bază de paritate din condiția de a conlucra într-un parlament în care una din părți posedă 318 mandate și cealaltă 54.

Ipoerizia propunerii de colaborare a scut la iveală în sedința de la 7 Decembrie 1922 a Camerei în care Președintele de Consiliu d. Vintilă Brătianu a declarat că guvernul său este decis să continue opera începută de Ion I. C. Brătianu, la care renunțase, cel puțin formal, cu prilejul ofertei de colaborare adresată Partidului Național-țărănesc, socotind-o periculoasă pentru viitorul țării.

Răspunsul din aceeași sedință al d-lui Maniu a fixat poziția partidului nostru, declarând că este tot atât de ferm că continue rezistența contra unui guvern de uzurpațiune până la demisiunea sa și dizolvarea parlamentului.

AUTORITATEA GUVERNULUI ÎN AFARA

Partea privitoare la situația noastră externă s'afășese astfel:

„Primul ministru al Ungariei poate vorbi deschis la Debrecin despre reorganizarea frontierelor, fără a atrage nici cea mai ușoară protestare din partea unui guvern român în fațoarea reorganizării tratatului dela Trianon continuă a face progrese. Dictatorul Italiei dă în chip public adeseuna știri și deputați italieni fraternizează la Budapesta cu șovinismul iredentist maghiar.

În la Geneva, Consiliul Ligii Națiunilor dă o hotărâre favorabilă ungurilor în chestia optanților și nu dă nici o soluție în chestia înarmărilor clandestine ale Ungariei.

În culorile negre zugrăvesc național-țărăniștii situația economică a țării:

„Listele polițelor protestate se lungesc în fiecare zi; lista tranzacțiilor, vânzărilor și ipotecilor se micșorează; cele mai solide firme comerciale, cu trecut și reputație de zeci de ani se prăbușesc, tot așa de ușor ca niște întreprinderi de aventură. Firmele care și închid porțile, sau își micșorează producția, lasă pe drumurile mizeriei mii de muncitori, fără lucru; sate întregi au început să fie amenințate de foamete; criza de numerar continuă cu aceeași violență și toate paliativele sunt neputincioase față de camătă, ridicată, care face imposibilă orice întreprindere.”

PERSPECTIVELE IMPRUMUTULUI

Tot atât de pesimiste sunt și constatările privitoare la perspectivele imprumutului extern:

„Trataticele în vederea imprumutului se prelungească fără perspective serioase. Începute pe o cale greșită, ele au dus până acum dela renunțări la concesiuni dezastruoase pentru finanțele Statului.

După încercări zadarnice s'a renunțat la încheierea unui imprumut de reconstrucție, urmărindu-se numai un imprumut și credite pentru stabilizare, fără să se între-oadă pericolul lipsei de mijloace pentru refacerea căilor ferate.

În ce privește tentativele pentru imprumut de stabilizare, ele au isbutit până acum să acorde concesiuni dăunătoare, ca acceptarea revalorizării obligațiunilor Statului.

Repetând argumentele ce determină pe liberali să dețină aproape în permanență frânela guvernării „Viitorul” scrie:

„Or, opinia publică a țării cunoaște astăzi mai bine decât oricând roadele politice și ale activității partidului național-liberal, datorită căruia România este un Stat consolidat și este pe punctul de a desăvârși astăzi opera consolidării sale financiare.

Dar cellalt oficiu al guvernului — scris în limba franceză — ține să precizeze aceste roade ale activității partidului național liberal:

În momentul în care leul cotiza la Zürich 332, în ajunul stabilizării definitive a monedei noastre, indexul de prețuri este între 53-64, adică în raport la valoarea aur a monedei noastre și a prețurilor din 1916, scumpetea pieței este de aproape optzeci la sută mai mare. Ceeace e mai neliniștitor și încheitabil e că pentru alimente, cari

mare parte sunt de proveniență internă, indexul a putut ajunge până la 54.

Indexul îmbrăcămintei atinge chiar cifra de 70.”

Astfel „L'Indépendance Roumaine” ține să evidențieze că orice consumator care plătește lucrurile de 70 de ori cât plătea acelaș obiect în 1918 își poate da seama de binefacerile activității partidului liberal.

La guvern, nu numai acum când ar fi datorita lor să ia măsurile dictate de împrejurări, dar timp de zece ani de când stăpânesc țara, liberalii ar fi putut să se gândească și la consumatorii cari nu sunt înfiți în consiliile de administrație ale băncilor, societăților și instituțiilor cointeresate și îngrijite din avutur public.

„Adevărul” de aseară publică declarațiunile făcute de către d. D. R. Ioaniteșcu, cu privire la omorurile dela Tâncăbești, și la răspunderea lor. Afirmățiunile deputatului național-țărănist sunt extrem de grave și de acuzatoare, astfel încât dacă ele se vor dovedi exacte, este cu neputință ca o sancțiune să nu lovească în cei cari au pricinuit moartea celor 4 săteni:

„Nu a existat rebeliune”, — afirmă d. D. R. Ioaniteșcu, — „așa aceasta pentru că nu a existat nici un ordin emanând dela o instanță judecătorească, nici măcar dela Comitetul agrar. Tot ce a existat, a fost un ordin al prefectului Ghiță, ordin abuziv, pus pe petiția unor partizani ai săi.”

Din proprie inițiativă, lt. Carp Bedreagă a arestat în ajun 6 oameni ca instigatori și iar a doua zi au ucis 4, fără să fi fost amenințați de nimeni.”

Guvernul este dator să răspundă gravelor acuzațiuni conținute în declarațiunile d-lui D. R. Ioaniteșcu. Dacă este adevărat că executarea s'a făcut în condițiunile arătate, sancțiunile trebuie să lovească atât în executorii ordi-

nului arbitrar cât și în prefectul Ghiță, adevăratul responsabil și principalul instigator al omorurilor.

Prințul de Wales în Africa

Londra, 4 (Rador). — Prințul de Wales, moștenitorul tronului Angliei va face la sfârșitul anului curent o excursiune în Africa, prin coloniile britanice. Se crede că prințul moștenitor va fi însoțit de frații săi, ducele de York și ducele de Gloucester.

Electricizarea Ungariei

Londra 4 (Rador). — Proiectul relativ la organizarea pe o scară întinsă a forței electrice în Ungaria a fost definitiv întocmit și supus aprobării cercurilor financiare și industriale interesate. Planul de electricizare va necesita investițiuni în sumă de trei milioane lire sterline, care vor fi procurate prin emisiunea unor imprumuturi pe piața Londrei. Se afirmă că o parte din fondurile necesare vor fi garantate de guvernul britanic. Scopul lucrărilor este economisirea cărbunilor în diferite industrii și în special electricizarea liniei ferate Budapesta-Viena.

Solidaritatea Miciei Întelegerii în chestia optanților și afacerea mitralierelor

Paris, 4 (Rador). — „Echo de Paris” sub semnătura lui Perlinax, ocupându-se de întrunirea la Haga a Comitetului de trei pentru examinarea afacerii mitralierelor dela St. Gotthard, observă că ar fi de mirare ca acest comitet să vadă mai clar decât experții care au anchetat la fața locului, „Știm prea bine că din această procedură nu va eși trăsnești inter-național ce trebuia să lovească Ungaria vinovată.

Afacerea mitralierelor se îndreaptă spre un sfârșit demn de șovăială și slăbiciunea arătată din primul moment.

În privința optanților unguri, „Echo de Paris” observă că la ciuda apelurilor și agitației cu rinoase a ziarelor comuniste, ordinea a fost desăvârșită, grație mișurilor energice, blocării poștelor comuniste, reglementării circulației și confiscării tuturor mijloacelor de transport, la care se gândeau organizatorii manifestației. Planul Moscovei a fost zădărnicit printr-o lovitură de maestru.

„Echo de Paris” observă că la ciuda apelurilor și agitației cu rinoase a ziarelor comuniste, ordinea a fost desăvârșită, grație mișurilor energice, blocării poștelor comuniste, reglementării circulației și confiscării tuturor mijloacelor de transport, la care se gândeau organizatorii manifestației. Planul Moscovei a fost zădărnicit printr-o lovitură de maestru.

„Echo de Paris” observă că la ciuda apelurilor și agitației cu rinoase a ziarelor comuniste, ordinea a fost desăvârșită, grație mișurilor energice, blocării poștelor comuniste, reglementării circulației și confiscării tuturor mijloacelor de transport, la care se gândeau organizatorii manifestației. Planul Moscovei a fost zădărnicit printr-o lovitură de maestru.

„Echo de Paris” observă că la ciuda apelurilor și agitației cu rinoase a ziarelor comuniste, ordinea a fost desăvârșită, grație mișurilor energice, blocării poștelor comuniste, reglementării circulației și confiscării tuturor mijloacelor de transport, la care se gândeau organizatorii manifestației. Planul Moscovei a fost zădărnicit printr-o lovitură de maestru.

Presă franceză și înfrângerea comuniștilor

Paris 4 (Rador). — Presa continuă să comenteze lamentabilul eșec al comuniștilor cu prilejul zilei de 1 Mai. „La Victoire” constată că niciodată la Paris și în împrejurimi, ziua de 1 Mai n'a fost atât de calmă. Se poate afirma că partidul comunist s'a arătat mult mai slab în această zi pe terenul sindical, decât la 29 Aprilie pe teren politic, unde a făcut totuși o atât de tristă figură.

„Echo de Paris” observă că la ciuda apelurilor și agitației cu rinoase a ziarelor comuniste, ordinea a fost desăvârșită, grație mișurilor energice, blocării poștelor comuniste, reglementării circulației și confiscării tuturor mijloacelor de transport, la care se gândeau organizatorii manifestației. Planul Moscovei a fost zădărnicit printr-o lovitură de maestru.

„Echo de Paris” observă că la ciuda apelurilor și agitației cu rinoase a ziarelor comuniste, ordinea a fost desăvârșită, grație mișurilor energice, blocării poștelor comuniste, reglementării circulației și confiscării tuturor mijloacelor de transport, la care se gândeau organizatorii manifestației. Planul Moscovei a fost zădărnicit printr-o lovitură de maestru.

Guvernul austriac și extrădarea lui Bella Kun

Viena, 4 (Rador). — Ministrul justiției, d. Dinghofer, a declarat unui reprezentant al agenției „Korrbureau” că Bella Kun a fost arestat pentru contravenție la legea interzicând organizațiile secrete și pentru că deși expulzat s'a înapoiat în Austria. Până acum guvernul austriac n'a primit vreo cerere de extrădare din partea guvernului ungar.

Tribunalul din Budapesta a cerut însă autorităților judecătorești din Viena ca Bella Kun să fie deținut până când se va re-mite cererea de extrădare, de oarece împotriva sa există un mandat de urmărire, motivat de comiterea unor crime ordinare. Răspunsul guvernului austriac la chestiunea extrădării va depinde de faptul dacă infracțiunile imputate lui Bella Kun au în primul rând caracter politic sau sunt crime de drept comun. Nuanta politică a unei crime care în sine aparține dreptului comun va poate constitui un motiv de a refuza extrădarea. Deciziunea asupra caracterului infracțiunilor este rezervată Statului solicitat să aprobe extrădarea.

Nautragiul unui vapor englez

Londra, 4 (Rador). — Vaporul de aprovizionare „Bachus” sub pavilion englez, a scufundat vaporul „Joannis Fafalios”, sub pavilion grec, la 30 de mile la sud de localitatea Sf. Alkans, în apele engleze. 22 de oameni din echipajul vaporului Fafalios, au fost salvați pe bordul vaporului Bachus. Din cauza avarilor suferite de vaporul Bachus, în timpul ciocnirii, după câteva timp dela scufundarea vaporului Fafalios, amenințând și el să se scufunde, echipajul vasului, împreună cu cei 22 de oameni din echipajul vaporului grecesc Fafalios, a trebuit să se imbarce în bărcile de salvare ale vaporului „Bachus”. Crucșetorul „Tiger”, împreună cu două remorchiere engleze, au plecat în ajutorul vaporului „Bachus”.

Un oraș japonez atacat de chinezi

Londra, 4 (Rador). — Din Tokio se anunță că armatele chineze dela Sud au atacat ieri orașul Tsinan-Fu, aflat sub protecția japoneză. Un mare număr de soldați naționaliști au încercat să pătrundă în linile de apărare ale concesiunilor japoneze. Au fost masacrați peste 100 de japonezi și alți străini, care locuiesc în afară de oraș. Lupta de ieri a ținut trei ore, după care „etapasamentele naționaliste s'au retras. Guvernul a ordonat trimiteria urgentă a trupelor de ajutor. Câteva mii de soldați japonezi se îndreaptă spre Canton.

În lupta dela Tsinan-Fu au fost uciși trei ofițeri și 25 soldați japonezi.

Basarabia este o provincie curat românească

— UN ARTICOL AL D-LUI MAURICE PERNOU —

Paris, 4 (Rador). — Ziarul „Debats” publică o scrisoare trimisă din România, de d. Maurice Pernou, asupra vizitei făcute de d-sa în Tighina. D. Maurice Pernou, constată că Basarabia este o provincie curat românească. Din cauza în-este drept că Tighina suferă de chiderei frontierei spre Rusia, economiceste, însă celelalte orașe din Basarabia au luat o mare extindere, în urma alipirii Basarabiei la România, de oarece afacerile comerciale s'au înmulțit mult în aceste orașe, în care se știe că s'au refugiat un mare număr de evrei, armeni și ruși bogați, fugiți din Rusia din cauza comunismului. Starea de pășire în care a fost lăsată Basarabia de regimul țarist, se întoarce acum la folosul României, care a găsit 95 la sută din populația românească, grupată în insule etnografice, fără a-și fi pierdut limba strămoșască. D. Maurice Pernou, autorul scrisoarei reprodusă de „Debats”, își termină scrisoarea printr-o dare de seamă asupra serbărilor dela Chișinău, pentru aniversarea Unirii Basarabiei.

Brazilia nu reintră în Soc. Națiunilor

Londra, 4 (Rador). — Din Rio de Janeiro se anunță că în mesajul de deschidere a parlamentului, președintele Republicii din Liga Națiunilor continuă să existe. În consecință Brazilia nu poate accepta invitația Ligei Națiunilor de a reintra în această instituție.

Adunarea generală a Soc. Națiunilor

Geneva, 4 (Rador). — Președintele Ligei Națiunilor a convocat pentru ziua de 3 Septembrie adunarea anuală a tuturor membrilor Ligei.

Grav accident de tren în Jugoslavia

Belgrad, 4 (Rador). — Un tren de călători a deraiat aseară lângă gara de manipulație a acului. Se semnalează cinci morți și șase răniți.